

РЕШЕНИЕ

КАРАР

Хорновар-Шигали авылы

2017 елның 29 августы

№ 27/1

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Звезда авыл
жирлеген төзекләндерү кагыйдәләренә раслау турында

2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясы нигезендә- Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлегә Уставының 48 статьясына, Россия Төзелеш Министрлыгының «жирлекләренә, шәһәр округларының, шәһәр эчендәгә районнарның территорияләрен төзекләндерү кагыйдәләрен әзерләү өчен методик рекомендацияләренә раслау турында» 2017 елның 13 апрелдәгә 711/пр номерлы боерыгына таянып, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Звезда авыл жирлегә Уставының 29 статьясына таянып, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Звезда авыл жирлегә Советының 2017 елның 13 апрелдәгә " жирлекләренә, шәһәр округларының, шәһәр эчендәгә районнарның территорияләрен төзекләндерү, «Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлеген яңа редакциядә Төзекләндерү кагыйдәләренә раслау турында «караар проекты турында " 2017 елның 28 августы карарның аерым нигезләмәләренә прокурор протестын исәпкә алып, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Звезда авыл жирлегә Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. «Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Звезда авыл
жирлеген төзекләндерү кагыйдәләрен яңа редакциядә раслау турында» Карар
кабул итәргә.

2. Әлеге карарны торак пунктлар территориясендә урнашкан махсус
мәгълүмат стендларында игълан итәргә: Хорновар-Шигали авылы, жирле
администрация бинасы, үзәк урамы, 5 йорт; Яңа Шигали авылы, ФАП
бинасы, Мәктәп урамы, 1 йорт; Коршанга-Шигали авылы, ФАП бинасы,
Комсомольская урамы, 12 йорт; Чепкас-Илмәт авылы, мәдәният йорты
бинасы, Клуб урамы, 4 йорт һәм Звезда авыл жирлегенә рәсми сайтында
урнаштырырга.

3. Әлеге карар, гамәлдәгә законнарда билгеләнгән башка срокларда үз
көченә кергән нигезләмәләрдән тыш, халыкка игълан ителгән мизгелдән үз
көченә керә.

Звезда авыл жирлегә башлыгы:

С.А. Тарасов

Кушымта
Звезда авыл жирлеге
Советы карары белән
Чүпрәле
муниципаль районы
Татарстан Республикасы Президенты
2017 елның 29 августы, № 27/1

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы
Звезда авыл жирлеген төзекләндерү кагыйдәсе

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Звезда авыл жирлеген төзекләндерү кагыйдәләре (алга таба - кагыйдәләр) «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законны үтәү йөзеннән, әйләнә-тирә мохитне саклау, халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында Федераль закон, Россия Федерациясенен, Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары һәм муниципаль норматив хокукый актлар нигезендә эшләнде.

2. Әлеге кагыйдәләр оештыру-хокукый формасына карамастан, барлык физик һәм юридик затлар тарафыннан үтәлергә тиеш.

3. Әлеге кагыйдәләр жирлекнең бөтен территориясендә гамәлдә һәм таләпләр билгели:

1) биналарны (торак йортларны да кертеп), корылмаларны һәм жир кишәрлекләрен карап тоту буенча, тиешле Биналарның һәм корылмаларның фасадларын һәм киртәләрен тышкы кыяфәтен карата;;

2) төзекләндерү эшләре исемлеге һәм аларны вакыт-вакыт башкару вакыты;

3) биналарның (биналарның) һәм корылмаларның милекчеләренен якин-тирә территорияләрне төзекләндерүдә катнашу тәртибен билгеләү турында;

4) жирлек территориясен төзекләндерү (урамнарны яктырту, территорияләрне яшелләндерү, урам исемнәре һәм йорт номерлары язылган күрсәткечләр кую, кече архитектура формаларын урнаштыру һәм карап тоту) буенча.

4. Территорияләрне төзекләндерү элементларын проектлау һәм урнаштыру шәһәр төзелеше һәм жир законнары, махсус нормалар һәм кагыйдәләр, дәүләт стандартлары, жирлекнең генераль планы, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре, билгеләнгән тәртиптә расланган проект документлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

5. Әлеге кагыйдәләр жирлек территориясендә көнкүреш һәм сәнәгать

калдыкларын жыю, чыгару, ташу, утильлэштерү һәм эшкэртү буенча мөнэсэбэтлэрне жайга салмый.

Төп төшенчэлэр

6. Элеге кагыйдэлэрне гамэлгэ ашыру максатларында түбэндэге төшенчэлэр кулланыла::

жирле эһемияттэге автомобиль юлы - транспорт инфраструктурасы объекты, транспорт чаралары хэрэкэте өчен билгелэнгэн һәм үз эченэ автомобиль юлына бүлөп бирелгэн полоса чиклэрэндэ жир кишэрлеклэрэн һәм аларда урнашкан конструктив элементлар (юл полотносы, юл өслеге һәм мондый элементлар) һәм аның технологик өлеше булган юл корылмалары-саклагыч юл корылмалары, ясалма юл корылмалары, житештерү объектлары, автомобиль юлларын төзеклэндерү элементлары;

фасадның архитектур үзенчөлөклэре - бинаның фасадының, эйлэнэ-тирэ мохитнең конструктив һәм эстетик сыйфатларын (стиль һәм композицион бөтенлеге, ритм, үлчәмлек һәм пропорциональлек, визуаль кабул итү, ачык һәм ябык киңлеклэр балансын чагылдыручы үзенчөлөклэ характеристикалары.;

бефонсыз конструкциялэр-тышкы мәгълүмат чараларын эшлэү ысулы, анда конструкция аерым хэрэплэрдэн, билгелэмэлэрдэн, билгелэрдэн, декоратив элементлардан тора;

территорияне төзеклэндерү-территориялэрне карап тоту, шулай ук территориялэрне төзеклэндерү элементларын проектлау һәм урнаштыру буенча чаралар комплексы, гражданның яшэу шартларын яхшырту, территориянең санитар һәм эстетик торышын саклау һәм яхшыртуга юнэлдерелгэн чаралар комплексы;

вертикаль яшеллэндерү - биналарның һәм корылмаларның фасад өслеклэрэн, шул исэптэн балконнар, лоджиялэр, галереялэр, терэк диварлар һ. б. куллану, аларда стационар һәм мобиль яшел үсентелэр урнаштыру өчен;

витрина-фасадның бер өлешен алып торучы тоташ пыяла рэвешендэ пыяла проем (тэрэзэ, витраж) ;

барлыкка килгэн төзелешнең тышкы архитектурасы-жирлекнең тышкы кыяфэтен формалаштыручы биналарның һәм территориялэрнең фасадларының архитектура-сэнгаты һәм шэһэр төзелеше үзенчөлөклэре;

яктыртуның тышкы ысулы-мәгълүмат кыры аңа жибэрелгэн яктылык чыганагы белэн яктыртыла торган мәгълүмати конструкцияне яктырту ысулы . ;

квартал эчендэге (жирле) юл-магистраль урамнардан торақ йортлар төркемнэрэнэ һәм кварталның башка урыннарына кадэр транспорт һәм жэяүлелэр хэрэкэте өчен билгелэнгэн автомобиль юлы;

төзеклэндерүне торгызу-юлның бөтен киңлегенэ асфальт өслеген, хужалык юлын, тротуарны сыйфатлы итеп торгызуны, бордюрлы ташны кире кайтаруны, туфракның ундырышлы катламын торгызу, газон үлэннэрэн чэчү һәм бозылган яшел үсентелэрне утырту белэн тырмалау өчен газоннарны ремонтлау, реклама конструкциялэрэн һәм төзеклэндерүнең башка элементларын торгызуны үз эченэ алган эшлэр комплексы . ;

газон - махсус сайлап алынган үлән орлыкларын чәчү белән булдырыла торган, утырту, парк корылмалары һәм ландшафт композициясенә мөстәкыйль элементы булган, шулай ук табигый үлән үсемлеге;

жирлек территориясе-муниципаль берәмлек чикләре чикләрендә территория ;

мәгълүмат тапшыруның динамик ысулы-мәгълүматны электрон носительләр һәм табло ярдәмендә тапшыру ысулы , ул мәгълүматны алмаштыруны күздә тотта;

йорт-ишегалды корылмалары булган индивидуаль торак йорт һәм әлеге йорт урнашкан жир кишәрлеге;

ишегалды корылмалары - жир кишәрлегендә урнашкан вакытлыча ярдәмче корылмалар (жир базы, Күгәрчен тавыклары, сарайлар һ. б.);

йорт билгеләре - аншлаг (урам, мәйдан, проспект), номер билгесе (йорт һәм корпус номерларын күрсәткеч), подъезд һәм фатир номерларын күрсәткеч), объектның инвалидлар өчен мөмкинлегенә халыкара символы, рәхмәт белдерүчеләр, истәлекле такталар, полигонометрик билге, янғын гидранты күрсәткеч, грунт геодезия билгеләре күрсәткеч, магистраль камералары һәм суүткәргеч челтәре коелары күрсәткечләре, авыл жирлеге канализациясе күрсәткеч, жир асты газүткәргечләре корылмаларының;

бина-капиталь төзелеш объекты, ул бердәм күләмле төзелеш системасын (төзелешкә бер рөхсәт нигезендә төзелгән) тәшкит итә, ул автономияле рәвештә яшәп, үзгәртеп корылырга һәм кулланылырга мөмкин;

яшел үсентеләр-табигый һәм ясалма агач-куак һәм үлән үсемлекләре (парклар, урманнар, аеруча саклаулы табигать территорияләре, бульварлар, скверлар, бакчалар, газоннар, чәчәкләр, шулай ук аерым торучы агачлар һәм куаклар)жыелмасы.;

жир кишәрлеге - Жир өслегенә бер өлеше, ул аны индивидуаль билгеле бер әйбер буларак билгеләргә мөмкинлек бирә торган характеристикаларга ия.;

жир эшләре - грунт юып алу, жәю, авыл жирлеге территориясенә камилләштерелгән яки грунт өслеген бозып яисә камилләштерелгән юлларны һәм тротуарларны урнаштыру (жәю) белән бәйлә эшләр;

инженерлык коммуникацияләре - инженерлык-техник тәэмин итү челтәрләре: суүткәргеч, канализация, жылылык, труба үткәргечләр, электр линияләре, элемент һәм башка инженерлык корылмалары, жирлек территориясендә гамәлдәге яисә салынучы яисә салына торган башка инженерлык корылмалары;

жирлекнең тарихи территорияләре-ХI гасыр башыннан 1959 елга кадәрге чорда үзләштерелгән махсус авыл жирлеге территорияләре, аларга карата тышкы мәгълүмат урнаштыру чараларының урнаштыруга рөхсәт ителгән һәм рөхсәт ителмәгән төрләре һәм төрләре, шул исәптән мондый конструкцияләргә карата таләпләр Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният һәйкәлләре), аларны саклау һәм куллану турында Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнгән. Жирлекнең тарихи территорияләренә гомуми чикләре Башкарма комитетның

муниципаль хокукый актлары белән раслана;

түбэләрне яшеллэндерү - биналар һәм корылмаларның түбэләрен, аларда архитектура-ландшафт объектлары (газоннар, чәчәкләр, бакчалар, агачлар һәм куаклар белән майданчыклар һ. б.) булдыру өчен куллану.;

яңгыр сулары канализациясе (яңгыр сулары канализациясе) - өске (яңгыр сулары, Таллы), су сиптерү һәм дренаж суларын транспортлау өчен билгеләнгән инженерлык корылмалары комплексы (талоблар, яңгыр кабул итү жайланмалары, лотоклар һәм торбалар).;

ут агымының характеристикаларын (төс, яркость, кертү чираты һ. б.) алмаштыруны күздә тоткан яктылык-светодинамик эффект.;

тышкы яктырту-тәүлекнең караңгы вакытында жирлекнең магистральләре, урамнары, майданнары, парклары, скверлары, бульварлары, ишегаллары һәм жәяүлеләр юллары яктырту өчен билгеләнгән элементлар жыелмасы . ;

барлыкка килгән төзелешнең тышкы архитектур кыяфәтен бозу-тышкы мәгълүмат урнаштыру чараларының урнаштыруга рөхсәт ителгән һәм рөхсәт ителмәгән төре һәм төре таләпләрен, шул исәптән элге Кагыйдәләр белән билгеләнгән, жирлекнең барлыкка килгән төзелешенең тышкы архитектур йөзен саклау кирәклеген исәпкә алып, мондый конструкцияләрнең тышкы кыяфәтенә яки урнашу урынына карата таләпләрне үтәмәү . ;

рөхсәтсез чүплек - юридик яки физик затлар эшчәнлегенә барышында барлыкка килгән каты көнкүреш, зур габаритлы, төзелеш калдыклары, башка чүп-чар 50 кв. метрдан артык майданда һәм 30 куб. метрдан артык майданда чүп-чар ташлау (урнаштыру) яисә ташлау.;

стационар булмаган сәүдә объекты - ул сәүдә объекты (павильон һәм киоск), ул вакытлыча корылмадан яисә жир кишәрлегенә белән нык бәйләнгән вакытлы корылмадан тыш, күчмә корылмалардан тыш, вакытлыча корылмадан яисә вакытлы корылмадан гыйбарәт.;

яшеллэндерү-территорияне төзекләндерү һәм Ландшафтлы оештыру элементы, ул үсемлекләр компонентларын актив кулланып муниципаль берәмлек тирәлеген формалаштыруны тәмин итә, шулай ук инженер эзәрләүнең төрле төрләре буенча (вертикаль планлаштыру, терраслау, кронирование һ. б.) эшләр башкаруга, яшеллэндерелгән территорияләрне төзекләндерүгә, агачларны турыдан-туры, шул исәптән зур агачларны, куакларны утыртуга, үләнле газоннар, чәчәкләр, альпинарийлар һәм рокарийлар булдыруга, махсус бакчалар төзүгә һ. б. бәйле комплекслы процесс.;

гомуми кулланылыштагы яшеллэндерелгән территорияләр - гомуми кулланылыштагы территорияләрдә урнашкан скверлар, парклар, бакчалар һәм бульварлар;

яшеллэндерелгән территорияләр - предприятиеләр, оешмалар, учреждениеләр территорияләре;

махсус билгеләнештәге территорияләр-санитар зоналар, су саклау зоналары, зиратларны яшеллэндерү, үсентеләр питомниклары;

аеруча саклана торган табигый территорияләр - жирләр, су өслегенә һәм

һава кинлекләре, алар өстендә аеруча саклаулы табигать комплекслары, фәнни, мәдәни, эстетик, рекреацион һәм сәламәтләнדרү әһәмиятенә ия булган, алар жирле үзидарә органнары карары белән тулысынча яисә өлешчә хужалык кулланылышыннан алынган һәм алар өчен махсус саклау режимы билгеләнгән.;

жәмәгать транспортын көтү тукталышы-жәмәгать транспорты тукталышлары, пассажирларны утырту һәм төшерү зонасы һәм жәмәгать транспорты пассажирларының көтү зонасы булган махсус жиһазландырылган мәйданчык.;

пыяладан ясалган фасад-фасад, фасадның бөтен яссылыгын яки аның шактый өлешен биләп торучы тоташ пыяладан эшләнгән;

ачык ысулы яктырту-ысулы яктырту мәгълүмати конструкцияләр, шул ук вакытта чыганагы света түгел, каршылыклар, аны тарату;

жирлекнең панорамасы-ачык пространстводан (яр буе, мәйдан, су объектлары акваториясе, төрле һәм күзәтү мәйданчыклары) кабул ителә торган, жирлекнең характеристикаларын һәм силуэтын ачучы жирлек территориясе фрагменты . ;

бина фасадларының колористик чишелеше паспорты (фасадларның төсле карары) - килешенгән һәм билгеләнгән тәртиптә расланган, жирлек территориясендә урнашкан аерым бина фасадының бердәм архитектура һәм төсле карарын билгели торган һәм аның тышкы бизәлешенә карата таләпләрне билгели торган документ.;

жирлек урамнарының перспективасы-алдынгы фронт формалаштыручы жирлек тирәлеге фрагментын һәм барлыкка килгән композицион, стиль һәм сәнгать характеристикалары булган урамнар силуэтын визуаль кабул итү . ;

жәяүлеләр зоналары - халыкның жәяү йөрү һәм мәдәни-көнкүреш максатларында хәрәкәт итә торган, билгеле бер характеристикаларга ия булган транзит хәрәкәте максатларында, жир өсте һәм тиз йөрешле транспорт тукталышлары булу, хезмәт күрсәтү объектларының югары концентрациясе, тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә, рекреацияләренә һ.б. территорияләре, жәяүлеләр агымының зур суммар тыгызлыгы. Жәяүлеләр зоналары эспланадаларда, жәяүлеләр урамнарында, торак пункт мәйданнарының жәяүлеләр өлешләрендә формалашырга мөмкин;

йорт яны территориясе-күп фатирлы йорт урнашкан жир участогы, яшелләндрү һәм төзекләндрү элементлары булган, әлеге йортка хезмәт күрсәтү, эксплуатацияләү һәм төзекләндрү өчен билгеләнгән һәм күрсәтелгән жир кишәрлегендә урнашкан объектлар;

якын-тирә территория-бина, корылмалар, киртәләр, төзелеш мәйданы, сәүдә, реклама объектларына, бирелгән жир кишәрлеге чикләренә, шулай ук милектәге, файдаланудагы (биләгән) башка объектларга турыдан-туры якын һәм билгеләнгән тәртиптә карап тотылырга, жыештыру һәм төзекләндрү эшләрен башкарырга тиешле территория . ;

продуктивный хайваннар һәм кош-корт-бу хайваннар һәм кошлар, алар берничә тапкыр яки даими кулланыла алу өчен продуктлары кебек сөт, йон, йомырка һәм башкалар;

тышкы мәғлүмат чараларын урнаштыру проекты (паспорт) - төзекләндрү элементының тышкы кыяфәтен һәм төгәл урнашу урынын, шулай ук тышкы мәғлүмат чараларын, һәм аны идентификацияләү өчен кирәкле башка мәғлүматларны үз эченә алган Башкарма комитет карары белән расланган билгеләнгән формадагы документ.;

территорияләрне санитар чистарту-билгеле бер территориядән жыю, каты көнкүреш һәм зур габаритлы калдыкларны чыгару һәм утильләштерү (зарарсызландыру) ;

ут тартмасы-тышкы мәғлүмат чарасын ясау ысулы, анда конструкция бердәм күләмдә яки эчке яктырткычлы берничә күләмле элементтан гыйбарәт. ;

авыл хужалыгы хайваннары - терлекчелек һәм башка авыл хужалыгы продукциясе житештерү өчен файдаланыла торган хайваннар, терлекләр, кыйммәтле мехлы жәнлекләр, йорт куяннары, умарта кортлары һ. Б. лар.;

махсулаштырылган оешмалар - төзелгән муниципаль контрактлар нигезендә жирлек территориясен төзекләндрү өлкәсендә эшчәнлекнең махсус төрләрен гамәлгә ашыручы төрле оештыру-хокукий формадагы юридик затлар;

территорияләрне карап тоту-биналарның, корылмаларның, кече архитектура формаларының, киртәләренең, төзелеш майданчыкларының, яшел утыртмаларның, жир асты инженерлык коммуникацияләренең һәм аларның конструктив элементларының, жир кишәрлегендә урнашкан транспорт инфраструктурасы объектларының фасадларын үз вакытында ремонтлау һәм карап тоту белән бәйле чаралар комплексы;

жирле әһемиятгә юлларны карап тоту-юл, юл корылмаларының, юлларны комплекслы төзекләндрү элементларының транспорт-эксплуатацион торышына ярдәм итүче эшләр комплексы;

тышкы мәғлүматны урнаштыру чарасы (элмә тактасы) - оешманың урнашу урынында һәм (яки) оешманың сату урынында, биналарны мәғлүмати рәсмиләштерү максатларында хезмәтләр күрсәтү урынында, "кулланучылар хокукларын яклау турында" Федераль законның 9 статьясы нигезендә мәжбүри булган мәғлүматны кулланучыларга житкерү өчен, шулай ук оешманың фирма атамасы (исеме), аның урнашу урыны (адресы) һәм эш режимы турында мәғлүмат, шулай ук әлеге мәғлүматны үз эченә алган территорияне төзекләндрү элементы булып тора., ул закон үз көченә керергә тиеш яисә эшлекле әйләнешнең гадәти үз көченә керергә тиеш һәм реклама белән бәйле максатларны эзәрлекләми. "Тышкы мәғлүматны урнаштыру чаралары" һәм "тышкы мәғлүмат чарасы" төшенчәләре охшаш;

суперграфика - фасадларның архитектур-сәнгати бизәлешен кабул итү алымнарының берсе, аны визуаль кабул итүне көчәйтә торган алымнарның берсе.;

тактильное катлам - өслек катламы фактурасын сизелерлек үзгәртү белән каплау;

жирлек территориясенең аерым статусына һәм (яки) югары мәдәни-рекреацион һәм социаль кыйммәткә ия булган өлеше-әлеге Кагыйдәләр

нигезендә, жирлекнең барлыкка килгән төзелешенең тышкы архитектур йөзен саклап калу максатларында, тышкы мәғлүмат урнаштыру чаралары төрләрә һәм төрләрә, шул исәптән мондый корылмаларга карата таләпләр билгеләнә.;

территорияләрне жыештыру-житештерү һәм куллану калдыкларын, башка чүп-чар, карны махсус билгеләнгән урыннарға жыю, чыгару белән бәйлә эшчәнлек төре, шулай ук халыкның экологик һәм санитар-эпидемиологик иминлеген тәмин итүгә һәм әйләнә-тирә мохитне саклауга юнәлтелгән башка чаралар;

урамнар һәм жирлек юллары - гомуми кулланылыштагы территорияләр, аларда жирлек тирәлеге эстетикасына югары таләпләр куела;

вәкаләтле орган-жирлек территориясен төзекләндерү эшен оештыруны, координацияләүне һәм тикшереп торуну үз компетенциясе кысаларында гамәлгә ашыручы башкарма комитет;

фасад-бинаның тышкы ягы (төп, Ян, ишегалды);

фон конструкцияләре-тышкы мәғлүмат чараларын эшләү ысулы, анда хәрәфләр, билгеләмәләр һәм декоратив элементлар фон өсләгендә урнашкан;

фриз-горизонталь полоса рәвешендәге фасадның яки козырекның декоратив обрамляющий элементы;

фронтон-бинаның фасадының йомгаклау өлеше, ул түбәдән югары дәрәжәдәге түбә, измеряемая нче өске тамга тәрәзәләреннән яки чыгыш ясаучы элементларга кадәр өске тамга фасады;

территорияне төзекләндерү элементлары-декоратив, техник, планировка, конструктив жайланмалар, үсемлек компонентлары, төрле жиһазлар һәм бизәлеш төрләрә, кече архитектура формалары, капитал булмаган стационар булмаган объектлар, тышкы реклама һәм төзекләндерүнең состав өлешләре буларак кулланыла торган мәғлүмат чаралары.

II. Территорияләрне төзекләндерү, карап тоту һәм жыештыру буенча гомуми таләпләр

7.Жирлекнең бөтен территориясе һәм анда урнашкан барлык биналар (торак йортларны да кертеп) һәм корылмалар (алга таба - биналар, корылмалар) төзекләндерелергә, карап тотылырга һәм жыештырылырга тиеш.

8.Гомуми файдаланудагы территорияләрне, шул исәптән урамнар, юллар, жирле әһәмияттәге автомобиль юллары, яр бие, скверлар, пляжлар, башка объектларны карап тотуну һәм жыюны оештыруны вәкаләтле орган үз вәкаләтләре чикләрендә гамәлгә ашыра.

9.Физик һәм юридик затлар, аларның оештыру-хокукый формаларына бәйсез рәвештә, милек хокукында, бүтән әйбер яки мәжбүри хокукта (алга таба - жир кишәрлекләренә ия булучылар) булган жир кишәрлеген, шулай ук гамәлдәге законнарда һәм әлеге Кагыйдәләрдә каралган күләмдә биналарны, корылмаларны мөстәкыйль рәвештә яки махсус оешмаларны үз акчалары хисабына жәлеп итү юлы белән чистартырга тиеш.

Бина, корылма милек хокукында яки башка әйбер яисә мәжбүри хокукта булган очракта, жыештырылырга тиешле территория милек хокукында яки күчәмсез милек объектына башка хокукта пропорциональ өлеш билгеләнә.

Жир участогы территориясендә төрле затларга караган берничә бина, корылма булса, территорияне карап тоту һәм жыештыру чикләре яклар килешүе белән билгеләнергә мөмкин.

Килешү булмаганда, жыештырылырга тиешле территория барлык милекчеләр яки башка биналарның, корылмаларның хужалары (кулланучылары) арасында тигез өлешләрдә билгеләнә.

Физик яки юридик зат карамагында булган жир кишәрлеге билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән очракта, жир кишәрлегенң хужасы булган жир кишәрлегенң фактта барлыкка килгән чиге буенча территория жыештырылырга тиеш.

Бина, корылма милек хокукында яки башка әйбер яки мәжбүри хокукта булса, фасадны карап тоту якларның килешүе белән билгеләнергә мөмкин.

Килешү булмаганда, фасадны карап тоту милек хокукында яки күчәмсез милек объектына башка хокукта пропорциональ рәвештә гамәлгә ашырыла.

10.Жирле әһәмияттәге автомобиль юлларын карап тоту һәм жыештыру муниципаль заказны урнаштыру нәтижәләре буенча әлеге төр эшләренә үткөрүгә конкурста җиңгән махсус оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

10.1.Жирлек территориясендә уза торган тимер юллар читләштерү полосасы, кичү юллары һәм юл аркылы чыгу урыннары чикләрендә әлеге корылмалардан файдаланучы оешмалар көче белән тотыла.

10.2.Күпфатирлы йортларның йорт яны территорияләрен карап тоту һәм жыештыру күпфатирлы йортлар белән идарә итүнең бер ысулы: торак милекчеләре ширкәте яки торак кооперативы яки башка махсуслаштырылган кулланучылар кооперативы, идарәче оешма, күпфатирлы йортта гомуми милекне карап тоту һәм ремонтлау эшләрен башкаручы затлар - әлеге йортта биналарның милекчеләре белән турыдан - туры идарә иткәндә (алга таба идарәче оешмалар) гамәлгә ашырыла.

12.Шәхси торак йортлар территорияләрен карап тоту һәм жыештыру мондый йортларның милекчеләре (яллаучылар) тарафыннан башкарыла.

13.Яшелләндерү һәм төзекләндерү элементларын карап тоту һәм карап тоту:

1) бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә-жир кишәрлегенң милекчеләре яисә башка хокук ияләре;

2) гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр чикләрендә-вәкаләтле орган йә махсуслаштырылган оешма, ул муниципаль заказны урнаштыру нәтижәләре буенча әлеге эшләренә башкаруга конкурс отты;

3) чикләнгән файдаланудагы (предприятиеләр, оешмалар, учреждениеләр) һәм махсус билгеләнештәге (санитар зоналар, су саклау зоналары, зиратлар, питомниклар) яшелләндерелгән территорияләр чикләрендә-әлеге объектларның хужалары;

4) йорт яны территорияләре чикләрендә-күпфатирлы йортларда торак биналарның милекчеләре яки идарәче оешмалар;

5) жир өсте коммуникацияләренң, шул исәптән электр челтәрләренң, яктырту челтәрләренң, радионияләренң саклау зоналарында-күрсәтелгән коммуникацияләренң хужалары;

б) жир асты коммуникацияләренең сак зоналарында (урнаштыру рөхсәт ителгән очракта) - элеге коммуникацияләренең хужалары.

14.Кюветларны, торбаларны, дренаж корылмаларын жыештыру һәм чистарту, урам һәм юллардан грунт һәм өслек суларын бүлеп бирү өчен билгеләнгән, яңгыр канализациясе коллекторларын һәм яңгыр кабул итү коеларын чистарту аларны эксплуатацияләүче оешмалар тарафыннан башкарыла.

15.Жәмәгать бәдрәфләрән урнаштыру һәм карап тоту тәртибе гамәлдәге законнар, санитар кагыйдәләр һәм нормалар нигезендә билгеләнә.

Бәдрәфләрнең санитар һәм техник торышы өчен аларның милекчеләре, хужалары, арендаторлары яки алар хезмәт күрсәтә торган махсус оешмалар жаваплы.

16.Төзекләндерү эшләрен башкаруның вакыты эшләренең заказчысы тарафыннан объектларның тиешле санитар һәм техник торышын тәмин итүне исәпкә алып билгеләнә.

17.Жирлек территориясен карап тоту һәм жыештыру чикләре физик һәм юридик затлар тарафыннан бирелгән жир кишәрлегенең чикләре нигезендә билгеләнә (жир участогы билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән булса, жир кишәрлегенең фактта барлыкка килгән чиге буенча).

18.Вәкаләтле орган жирлек территориясен, шул исәптән гомуми файдаланудагы территорияләрне карап тоту һәм жыештыру буенча эшләренең үтәлешен контрольдә тотат.

III. Алар урнашкан биналарны, корылмаларны һәм жир кишәрлекләрен, юлларны, шәхси торак йортларны, яңгыр канализациясе челтәрләрен, яңгыр канализацияләрен, карау һәм яңгыр сулары коеларын, су бүлү корылмаларын, элемент техник чараларын, тышкы яктырту объектларын, кече архитектура формаларын, стационар булмаган объектларны, төзелеш эшләре алып бару урыннарын, жирләү урыннарын, автотранспорт чараларын озак һәм кыска сроклы саклау тукталышларын карап тоту буенча таләпләр. Жирлек территориясен бәйрәмчә бизәү

Алар урнашкан биналарны, корылмаларны һәм жир кишәрлекләрен карап тоту буенча гомуми таләпләр

19.Алар урнашкан биналарны, корылмаларны һәм жир кишәрлекләрен милекчеләре яки башка хокук ияләре мөстәкыйль рәвештә йә махсус оешмаларны үз акчалары хисабына жәлеп итү юлы белән тоталар.

20.Алар урнашкан биналарны, корылмаларны һәм жир кишәрлекләрен карап тоту үз эченә ала, алар урнашкан биналарны, корылмаларны һәм жир кишәрлекләрен төзекләндерү.:

- 1)биналарның, корылмаларның фасадларын карап тоту;
- 2)жир кишәрлеген жыештыру һәм санитар-гигиеник чистарту;;
- 3) гражданнар, оешмалар һәм шәхси эшмәкәрләр эшчәнлегенә нәтижәсендә

барлыкка килә торган житештерү һәм куллану калдыкларын жыю һәм чыгару;

4) жир кишәрлегендә урнашкан яшелләндерү һәм төзекләндерү элементларын карап тоту һәм карау.

21.Фасад биналар, корылмалар булырга тиеш түгел ия видимых жәрэхәтләре төзелеш өлешендә, декоративные бизәкләү һәм инженерлык элементларын һәм сакларга тиеш тиешле эстетик торышы. Бинаның фасадына зыян килү фасадның гомуми мәйданының 1% тан артык булырга тиеш түгел.

Биналарның, корылмаларның фасадларын карап тоту

22.Биналарның, корылмаларның фасадларын карап тоту үз эченә ала:

22.1.конструктив элементларны һәм фасадларны, шул исәптән керү ишекләрен һәм козырьковларны, балкон һәм лоджий, карнизов коймаларын, крыльяны һәм аерым баскычларны, спусклар һәм баскычлар коймаларын, витрин, декоратив детальләре һәм башка конструктив элементларны үз вакытында төзекләндереп, төзекләндереп тора, һәм аларны буяп була. ;

22.2.тәэмин итү булу һәм карап тоту исправном торышы водостоків, водосточные торбалар һәм сливыва;

22.3.герметизацию, бизәү һәм чигү швов, ярыклар һәм сайлау;

22.4.керү төркемнәрен, отмосткаларны, цоколь тәрәзәләрен һәм подвалларга керү юлларын торгызу, ремонтлау һәм үз вакытында чистарту;

22.5.фасадларны, шул исәптән фасадларны, аларның торышы һәм куллану шартларына бәйле рәвештә, үз вакытында чистарту һәм юдыру;

22.6.вакытында юу тәрәзәләр һәм витрина, элмә такталар һәм күрсәткечләр;

22.7.язулардан, рәсемнәрдән, игъланнардан, плакатлардан һәм башка мәгълүмати-басма продукциядән, шулай ук граффитидан чистарту.

23.Биналар, корылмалар, встроено-төзелгән торақ булмаган биналарның милекчеләре, башка хокук ияләре һәм тиешле вазыйфалар йөкләнгән башка затлар бурычлы:

23.1.кирәк булган саен, эмма елына бер тапкырдан да ким түгел, фасадларны чистарту һәм юдыру,

23.2.кирәк булганда, елга ике тапкыр, язын (жылыту системаларын сүндөргәннән соң) һәм көзен (ягып жылыту сезоны башланганчы) чистарту һәм юдыру, кагыйдә буларак, тәрәзәләре, балкон һәм лоджияләре, подъездлардагы керү ишекләрен химик чаралар белән чистарту һәм юдыру, подъездлардагы ишекләре һәм тышкы өслекләре химик чаралар белән юдыру.;

23.3. 5-6 ел эчендә фасадның факттагы торышын исәпкә алып, агымдагы ремонт, шул исәптән фасадны буяп чыгарга;

23.4.фасадның аерым элементларын (цоколей, канат, баскыч, приямклар, керү ишекләре, капка, цоколь тәрәзәләре, балкон һәм лоджия, су торбалары, тәрәзә асты сулары, линия ачышлары һәм башка конструктив элементларны)хуплый торган ремонт ясау;;

23.5.фасад конструкцияләре жимерелү куркынычы янаган очракта (коймалар, сеткалар урнаштыру, жимерелә торган элементны демонтажлау һ. б.) саклау-кисәтү чараларын үтәргә;

23.6.мондый вывеска эксплуатацияләнмәгән очракта (арендатор (субарендатор) һәм башка очраklar) тышкы мәгълүматны урнаштыру чарасын (вывеску) сүтәргә.

24.Фасадларны эксплуатацияләгәндә рөхсәт ителми:

24.1.бина һәм корылмаларның фасадлары өслегенә зыян килү (пычрану): су агып китү, буяу, ярыklar булу, киселгән штукатурка, тышлау, кирпич салу, тимер-бетон конструкцияләрнең саклагыч катламын бушату һ. б.;

24.2.панельара бәрелешләрнең герметизациясен бозу;

24.3.штукатурка, тышлау, фасадларның, биналарның һәм корылмаларның буяу катламы, шул исәптән тәрәзә, Керү приямкаларының конструкцияләрнең төзек булмау (бушату, пычрату) ;

24.4.бина һәм корылмаларның: балкон, лоджий, эркер, тамбур, карнизов, козырьков һ. б. фасад элементларын зарарлау (пычрату).;

24.5.балконнар, лоджий, парапетлар коймалары жимерелү (булмау, пычрату) һ. б.;

24.6. бинаның фасадында һәм (яки) түбәсендә, тышкы мәгълүмат чараларын паспортсыз урнаштыру чараларын урнаштыру һәм эксплуатацияләү, учреждениеләр такталарыннан, режим табличкаларыннан тыш;

24.7. фасадларда, тәрәзәләрдә (шул исәптән тәрәзә проемының эчке ягында) афишаларны, игъланнар, плакатлар һәм башка мәгълүмати-басма продукцияне алга таба файдалану максатларында, пыяла ишекләрдә (шул исәптән ишекнең эчке ягында), биналар, корылмалар һәм корылмаларның эчке ягынан), пыяла ишекләрдә (шул исәптән пыялалы ишекнең эчке ягынан);

24.8.бу биналарның, корылмаларның милекчеләренә, күпфатирлы йорттагы биналарның милекчеләренә ризалыгыннан башка биналар, корылмаларның фасадларына граффит ясау.

25. Кертү:

25.1.подъездларга кергәндә мәгълүмати стендлар урнаштыру;

25.2.урнаштыру антенна һәм кабелей системасын коллектив кабул итү эфир телевидениесе түбәсендә биналар нигезендә проект карары.

Йорт билгеләре

26.Биналар, корылмалар йорт билгеләре белән жиһазландырылырга тиеш.

27.Аншлаглар һәм номер билгеләре чисталыкта һәм төзек хәлдә булырга тиеш. Аншлагларның һәм номер билгеләренә чисталыгы һәм төзеклеге өчен биналарны карап тоту өчен жаваплы затлар жаваплы.

Керү төркемнәре (узеллар)

28.Биналарның, корылмаларның керү төркемнәрен яктырту жиһазлары, элмә (козырек), өслекләрнең бәйләнеше элементлары (баскычлар һ.б.), инвалидлар һәм халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәрен (пандуслар, перила һ. б.) урнаштыру өчен жайланмалар һәм жайланмалар белән жиһазландырырга кирәк.

Пандус булырга тиеш үтәлгән берничә материал белән шероховатой текстурой өслеге башка горизонтальных канавок. Пандусларның койма

конструкцияләре булмаганда, биеклеге 75 мм дан да ким булмаган бортик һәм поручни күздә тотыла. Бордюр пандусыннан тайпылу 1: 12 кабул ителә.

Пандус борылганда яки аның озынлыгы 9 м дан да ким булмаган очракта, һәр 9 м дан соң, горизонталь мәйданчыкларда 1,5 x 1,5 м киңлектәге горизонталь мәйданчыкларны күз алдында тотарга киңәш ителә. Юлның горизонталь участоклары башында һәм ахырында пандуса башкарырга тиеш отличаяущими нче поверхностей текстура һәм төсе.

Баскыч яки пандусның ике ягы буенча 800-920 мм түгәрәк яки турыпочмаклы кисештәге 800-920 мм биеклектәге йөкләмәләр карала. Поручняларның озынлыгы пандус яки баскычның һәр яктан 0,3 метрга ким булмаска тиеш.

29. Керү төркемнәрен проектлаганда, биналарның, корылмаларның фасадларын яңартканда, үзгәрткәндә рәхсәт ителми:

29.1. подвалга һәм цоколь катына керү юлларын урнаштыру, аларның идән дәрәжәсе гомуми файдалану территориясеннән чыга торган фасадлардагы жир дәрәжәсеннән 1,2 м югарырак булган биналарга;

29.2. жәяүлеләр хәрәкәтенә комачаулаучы терәк элементлар (колонналар, стояклар һ. б.) урнаштыру;

29.3. бинаның бөтен фасады комплекслы чишелешен исәпкә алып, проект документациясен эшләмичә, ике һәм аннан күбрәк керү юлларын урнаштыру (гамәлдәгеләрен исәпкә алып) ;

29.4. урам-юл челтәре тротуарлары зонасында жиңел конструкцияләрдән (баскычлар, пандуслар, Болдыр, яшелләндерү) керү төркеме элементларының минималь норматив киңлеге булган тротуарларны якин-тирә тротуарны 0,5 метрга урнаштыру;

29.5. күпфатирлы йортта биналарның милекчеләренә ризалыгын алмыйча, керү төркемен урнаштыру;

29.6. торақ урыны милекчәсе ризалыгыннан башка керү төркеме урнаштыру өчен балконнан файдалану;

29.7. вәкаләтле орган белән килешмичә, күпфатирлы йортларда урнашкан торақ булмаган биналарның керү төркемнәрен үз белдеге белән урнаштыру.

Корылмалар түбәсе

30. Биналар, корылмалар түбәсе, су бүлү системасы элементлары, төтен юлларын һәм вентиляция системаларын каплау төзек хәлдә булырга һәм теләсә нинди һава шартларында йортларда яшәүчеләр һәм жәяүлеләр өчен куркыныч тудырмаска тиеш.

31. Кышкы вакытта биналарның милекчеләре һәм башка хокук ияләре, шулай ук күпфатирлы йортлар белән идарә итүче оешмалар тарафыннан түбәләрне кардан, боздан һәм боз сөңгеләреннән вакытында чистартып тору оештырылырга тиеш. Жәяүлеләр зоналарына чыга торган яклардагы түбәләрне кардан чистарту участокларны коймалап алу һәм барлык саклык чараларын күрү белән һәм тәүлекнең якты вакытында гына башкарылырга тиеш. Калган түбәдән, шулай ук яссы түбәләрдән карны эчке ишегалды

территорияләренә ташлау зарур. Түбәдән жәяүлеләр юлына ташланган, жәмәгать транспортын көтү тукталышы, юл йөрү өлеше кар һәм боз кичекмәстән чистартылырга тиеш.

32. Кар һәм боз өемнәре ташлаганда, боз сөңгеләре ташлаганда, түбәдә ремонт һәм башка эшләр башкарганда агач һәм куакларның, электр белән тээмин итүнең һава линияләре, яктырту һәм элементә линияләре, юл билгеләре, юл светофорлары, юл киртәләре, юл коймалары, жәмәгать транспортын көтү павильоннары, бинаның декоратив бизәлеше һәм инженерлык элементлары сакланышын тээмин итүче чаралар күреләргә тиеш. Күрсәтелгән элементларга зыян килгән очракта, алар түбәне чистарткан һәм зыян күргән зат хисабына торгызылырга тиеш.

33. Биналарның, корылмаларның түбәләре су бүлүгә ия булырга тиеш, ул жәяүлеләргә агып төшә торган суның турыдан-туры эләгүенә юл куймый. Желоба, бүрәнкә, водосток булырга тиеш неразрывны һәм рассчитаны үткөрү өчен жыела торган су күләмен. Жәяүлеләр зоналары булган биналар ягыннан чыккан водостоклар жәяүлеләр сукмакларыннан читкә китәргә тиеш.

34. Рөхсәт ителми:

34.1. түбәне (көрәкләр, кыргычлар, ломнар), төзелеш материалларын, ремонт калдыкларын, файдаланылмый торган механизмнарны һәм башка предметларны түбә ябу өчен билгеләнгән биналар, корылмалар түбәсендә тоту;

34.2. биналарның түбәсеннән боз, кар һәм чүп-чардан бүрәнкәләргә водосточные торбалар ташлана.

Жир кишәрлекләрен карап тоту

35. Жир кишәрлекләре территорияләрен карап тоту үз эченә ала:

35.1. көн саен чүп-чардан, яфраклардан, кардан һәм боздан (боздан) жыештыру;

35.2. бозлавыкка каршы материаллар белән юлларны, күперләрне, урамнарны, тротуарларны, юлларны, жәяүлеләр территорияләрен капламалар белән эшкәртү;

35.3. кар көрәү һәм себерү;

35.4. кар һәм боз чыгару (кар-боз берәмлекләре);

35.5. контейнер майданчыкларын, барлык төр калдыклар өчен контейнерлар, чүп-чар өчен чүп-чар, эскәмияләр, кече архитектура формаларын урнаштыру һәм карап тоту һ. б.;

35.6. чүп кабул итү камераларын, контейнерлар (бункерлар) һәм контейнер майданчыкларын жыештыру, юу һәм дезинфекцияләү;

35.7. яңгыр һәм кар суларын бүлеп бирү;

35.8. каты көнкүреш, зур габаритлы һәм башка калдыкларны жыю һәм чыгару;

35.9. су сибү территориясен киметү өчен тузан хасил итү һәм увлажнения һава;

35.10. яшел үсентеләрнең сакланышын тээмин итү һәм аларны карау;

35.11. коммуналь билгеләнештәге объектларны, инженерлык

коммуникацияларен (корылмаларны), юлларны, тимер юлларны, күперларне, жэяүлелэр кичүлэрен төзүдэн, реконструкциялүдэн һәм төзеклэндерүдэн соң, төзеклэндерүдэн соң, төзеклэндерүдэн соң бозылган төзеклэндерү элементларын торгызу, реставрация, археология һәм башка жир эшларен башкару;

35.12. күзәтү һәм яңгыр кабул итү коеларын (яңгыр канализациясе), гамәлдәге дәүләт стандартлары таләпләренә туры китереп, жир асты коммуникацияләре коеларын (корылмаларын) карап тоту;

35.13. жир кишәрлекләре киртәләрен карап тоту, шул исәптән жиимерелгән (сүтелгән) биналар, корылмалар коймаларын урнаштыру һәм аларны карап тоту, территориягә чит кешеләр үтеп керү һәм (яки) санкцияләнмәгән урыннарда калдыкларны урнаштыру мөмкинлегә бирә торган, шулай ук аларны пычрактан, кардан һәм мәгълүмати-басма продукциядән вакытында чистартуны тәмин итү.

Юлларны карап тоту

36. Юлларны карап тотуны муниципаль заказны урнаштыру нәтижеләре буенча әлегә эш төрләрен уздыруга конкурс откан махсус оешмалар башкара.

37. Юл территорияларен карап тоту үз эченә ала:

1) юлларны, тротуарларны, ясалма юл корылмаларын, квартал эчендәге юлларны ремонтлау;

2) тротуарлардан (жэяүлеләр зоналарыннан, юллардан) һәм юлларның йөрү өлешеннән, ясалма юл корылмаларыннан пычрак, чүп-чар, кар һәм боз (боз) жыештыру;

3) юу һәм су сибү юл катламнары;

4) китүе өчен газонами һәм яшел үсентеләр;

5) жәмәгать һәм тимер юл транспортының тышкы яктырту баганаларын һәм контакт челтәрен ремонтлау;

6) кече архитектура формаларын ремонтлау һәм буяу;

7) ясалма юл корылмалары составына керүче Күзәтү һәм яңгыр кабул итү коеларын, тау канауларын һәм ачык лотокларны төзү, ремонтлау һәм чистарту;;

8) коймаларны, коймаларны, турникетларны, кече архитектура формаларын урнаштыру, ремонтлау һәм ел саен буяу.

38. Юл катламнарын саклау максатларында рөхсәт ителми:

38.1. жепселләр ташу;

38.2. рельслар, бүрәнәләр, тимер балкалар, трубалар, кирпич, башка авыр әйберләр ташлаганда аларны ташлау;

38.3. төзелеш материалларын һәм төзелеш калдыкларын машиналар йөрү өлешендә һәм тротуарларда ташлау һәм (яки) туплау.

39. Юлларны төзеклэндерүнең аерым элементларына таләпләр:

39.1. жэяүлеләр өчен тимер юл киртәләрен һәм тротуар баганаларын сезонлы буяу кышкы сезон тәмамланганнан соң, төзеклэндерү айлыгы чорында башкарыла. Буяр алдыннан коймалар ремонтланырга, пычрактан чистартылырга, юылган һәм төятелгән булырга тиеш;

39.2. барлык юл тамгасы заказчы тарафыннан билгеләнгән чират

вакытында һәм тәртиптә юл тамгасы төшерү өчен расланган паспортлар (схемалар) нигезендә үтәлергә тиеш.;

39.3.юлларның юл тамгасы таләп ителә торган төс - һәм ут-техник характеристикаларын, тоташтыру коэффициентын, эксплуатацияләүнең барлык чорында мәйдан буенча саклануны тәмин итәргә тиеш;

39.4.юл билгеләрен ныгыту конструкцияләре һәм системалары видимость шартларына һәм монтажлау мөмкинлекләренә карап сайлап алына;

39.5.юл билгеләре төзек хәлдә булырга, вакытында чистартылырга һәм юылырга тиеш.

Вакытлыча билгеләнгән юл билгеләре аларны урнаштыру зарурлыгына китергән сәбәпләрне бетергәннән соң бер тәүлек эчендә төшерелә;

39.6.визуаль-коммуникация системасы элементлары: Транспорт һәм жәяүлеләр хәрәкәте юнәлешләре күрсәткечләре, жирлекнең планлаштыру-структур элементлары күрсәткечләре юлларда һәм транспорт чишелешләрендә аларга хәрәкәт юнәлешен күрсәтү өчен билгеләнә;

Шәхси торақ йортларны карап тоту һәм территорияне төзекләндерү

40.Шәхси торақ йортларның милекчеләре (яки) яллаучылар (алга табаторақ йортларның хужалары), Әгәр законда яки килешүдә башкасы каралмаган булса, бурычлы:

40.1.торақ йортларның, коймаларның (коймаларның), шулай ук йорт чикләрендәге башка корылмаларның фасадларының тиешле торышын тәмин итәргә, аларны үз вакытында ремонтларга һәм буяуга тотарга, аларны үз вакытында ремонтларга һәм буяу эшләре алып барырга.;

40.2.торақ йортта номер билгесе булу һәм аны төзек хәлдә тоту;

40.3.йорт территориясен тәртиптә тоту;

40.4.йорт чикләрендә яшел үсентеләрне тәртиптә тоту, куаклар һәм агачларны санитар кисү, газүткәргечләрнең сак зонасында, кабельле һәм һава электр үткәргечләре линияләрендә һәм башка инженерлык чөлтәрләрендә агачлар утыртмаска;

40.5. су агып китү өчен канаулар һәм торбалар чистартырга, язгы чорда кар суларын үтүне тәмин итәргә;

40.6.бирелгән жир участогы чикләрендә, үзәкләштерелгән канализация булмаганда, жирле канализация, юын чокыры, бәдрәф булдырырга, аларны даими рәвештә чистартып, дезинфекцияләп торырга кирәк.;

40.7.махсус мәйданчыкларда урнаштырылган каты һәм эре габаритлы калдыкларны контейнерларга урнаштырырга;

40.8.билгеләнгән тәртип нигезендә каты көнкүреш һәм зур габаритлы калдыкларны вакытында жыеп чыгаруны тәмин итәргә.

41. Шәхси торақ төзелеше территориясендә рөхсәт ителми:

41.1. урнаштыру коймалар чит илләрдәге йорт;

41.2.йорт яны территорияләрендә һәм алар янәшәсендәге территорияләрдә яфракларны, теләсә нинди төр калдыкларны һәм чүп-чарны яндыру;

41.3.күмер, тара, утын, зур габаритлы калдыктарны, төзелеш материалларын, йорт яны территориясен өеп куярга;

41.4.юарга транспорт чаралары өчен домовладение;

41.5.ишегалды корылмалары төзөргә, йорт яны территориясеннән чокырларны төзекләндерергә;

41.6.элегә территориядә махсус транспорт һәм урып-жыю техникасыннан файдалану мөмкинлеген кыенлаштыра торган урам юлларында урнаштыру;

41.7.территорияне төзекләндерү элементларын жиимерергә һәм бозарга, сулыкларны чүпләргә;

41.8.комплектланган (төзек булмаган) транспорт чарасын йорт яны территориясе артында сакларга;

41.9.эйләнә-тирәне теләсә нинди калдыктар белән чүпләргә;

41.10. су сиптерү жайланмаларын, сыек чистарткычлар агызуны, житештерү һәм куллану калдыктарын машиналар йөрү өлешләренә чыгаруны билгеләргә.

41 (1).Жир участогы хужасы тарафыннан хужалык корылмаларын төзү эшләре башкарылса, якындагы территориядә төзелеш материалларын вакытлыча (6 айга кадәр) саклау рөхсәт ителә. Шул ук вакытта автотранспортның йөрүе тәэмин ителергә тиеш.

Яңгыр канализациясе челтәрләрен, карау һәм яңгыр сулары коеларын, су бүлү корылмаларын карап тоту

42.Карау һәм яңгыр кабул итү коелары, жир асты коммуникацияләре коелары, люклар (рәшәткәләр) ябык хәлдә булырга һәм транспорт һәм жәяүлеләрнең куркынычсыз хәрәкәтен тәэмин итүче төзек хәлдә булырга тиеш.

42.Кабул итү бүлмәләренең, тупикларның, күзәтү һәм башка коеларның һәм камераларның төзек техник торышында тотылуын, чистартылуын һәм урнаштыруны гамәлдәге дөүләт стандартлары таләпләре нигезендә аларның хужалары тәэмин итә.

43.Жирлектә магистраль һәм квартал эчендәге яңгыр канализацияләре челтәрләрен карап тоту һәм эксплуатацияләү шушы максатларга жирлек бюджетында каралган акчалар чикләрендә махсуслаштырылган оешмалар белән төзелгән килешүләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

Яңгыр канализациясенең ведомство челтәрләрен карап тоту һәм эксплуатацияләү тиешле оешмалар хисабына башкарыла.

Хужасыз инженерлык коммуникацияләре һәм күзәтү коелары юлларны карап тотуны гамәлгә ашыручы махсус оешмалар тарафыннан тиешенчә куркынычсыз хәлдә булырга тиеш.

44.Яңгыр канализациясе коллекторларын саклап калу максатыннан, һәр якка коллектор көзеннән 2 метр сак зонасы урнаштырыла.

45.Яңгыр канализациясе коллекторларының сак зонасы чикләрендә, тиешле документларны рәсмиләштермичә һәм эксплуатацияләүче оешма, башка органнар белән язмача килешенмичә, гамәлдәге законнарда билгеләнгән очракларда рөхсәт ителми:

45.1.житештерү жир эшләре бара;

45.2.яңгыр сулары канализациясе челтәренә зыян китерергә, су кабул итү люкларын жи́мерергә яки жи́мерергә;

45.3.төзелешне тормышка ашырырга, сәүдә, хужалык һәм көнкүреш корылмаларын урнаштырырга;

45.4.сәнәгать, көнкүреш калдыклары, чүп-чар һәм башка материаллар ташларга.

46. Урамнарны, биналарны, корылмаларны су белән тәэмин итү, су, канализация, яңгыр сулары жайланмалары, системалар, челтәр һәм корылмалар төзек булмау аркасында су агып чыккан бозлар барлыкка килү, шулай ук газоннарга, тротуарларга, урамнарга һәм ишегалды территорияләренә су агызу, суырту яки агызу рөхсәт ителми.

47.Жирлек территориясендә су коеларын һәм парлау майданчыкларын урнаштыру рөхсәт ителми.

48.Яңгыр кабул итә торган коелар рәшәткәләре даими чистартылган хәлдә булырга тиеш. Аларның үткәрү сәләтен чикли торган рәшәткәләр һәм коелар чүпләмәү, рәшәткәләр салу рөхсәт ителми. Яңгыр канализациясенә карау һәм яңгыр кабул итү коеларын профилактик тикшерү һәм аларны чистарту елына ике тапкыр башкарыла. Карау һәм яңгыр кабул итү коеларын чистартканнан соң, чыгарылган пычратуларның барлык төрләре кичекмәстән чыгарылырга тиеш.

49.Карау коеларының люклары бер дәрәжәдә хәрәкәт итү өлеше, тротуарлар, жәяүлеләр һәм велосипед юллары, яшел зоналар белән капланган булырга тиеш.

Карау коеларының машиналар йөрү өлеше, тротуарлар, жәяүлеләр һәм велосипед юллары, яшел зоналар, 2 см дан да артмаган, яңгыр кабул итү коелары белән тоташтырылу дәрәжәсен 3 см дан да артмаска мөмкин.

50.Капкачлары яки рәшәткәләре жи́мерелгән яки юкка чыккан коммуникацион коелар, ачыкланганнан соң, челтәрне эксплуатацияләүче оешма тарафыннан киртәләнеп алынган, тиешле кисәтү билгеләре белән билгеләнгән һәм билгеләнгән вакытка алыштырылган булырга тиеш.

51.Инженерлык челтәрләрендә планлы эшләр башкарганда, канализация агымнары якындагы канализация челтәре, су һәм жылылык челтәрләренән - яңгыр канализациясенә (булганда) агызыла. Юлга су агызу тыела.

Су агуның нәтижеләрен бетерү зыянлы инженерлык челтәрләре хужалары хисабына да башкарыла.

52.Яңгыр канализациясе челтәрләренә техник торышы (шул исәптән люкларны, рәшәткәләрне вакытында ябу) өчен җаваплылык эксплуатация оешмаларына йөкләнә.

Элементә техник чараларын карап тоту

53.Биналарны инженер-техник яктан тәэмин итү өчен билгеләнгән элементә, телевидение, радио, Интернет һәм башка шундый челтәрләрне урнаштыру Жир асты юлы белән (траншея, канал, тоннельләрдә) гамәлгә ашырыла.

54.Тышкы коммуникацияләрне биналарга башка ысул (һава, жир өсте) белән үткәрү эксплуатацияләүче оешмаларның тиешле техник шартларын

алган очракта гына рөхсәт ителә.

55.Элмә элемтә линияләрен һәм һава-кабель кичүләрен беркетү сыйфатында файдаланырга рөхсәт ителми:

55.1.автомобиль юлларын төзекләндерү элементлары: юл киртэләре, светофорлар, юл билгеләре урнаштыру өчен билгеләнгән элементлар һәм конструкцияләр;

55.2.фасадлар, түбәләр, биналар һәм корылмалар элементлары (төтен юллары, вентиляция, күмәк телевидение һәм радио кабул итү системаларының антенналары, фронтонар, козыреклар, ишекләр, тәрәзәләр).

56.Рөхсәт ителми:

56.1.бер бинадан икенчесенә һава юлы белән кабель сузганда юлларны кисү;

56.2.бүлү мфт шкафыннан тыш кабель запасларын урнаштыру;

57.Милекчеләр (хужалар) техник элемтә чараларын (кабельләр, кабельләрне ныгыту элементлары, бүлү һәм муфт шкафлары һ.б.), шулай ук алар ярдәмендә тоташтырылган техник жайланмаларны тиешле хәлдә тотарга тиеш (өзеклекләр һәм/яки изоляция тышчасы булмау, буяу булмау, коррозия һәм/яки механик зыяннар булу, чыбыклар һәм/яки аларны ут баганаларына һәм электр тапшыру линияләренә беркетү).

Тышкы яктырту объектларын (чараларын) тоту

58.Тышкы яктырту элементларына яктырткычлар, кронштейннар, терәкләр, чыбыклар, кабельләр, туклану чыганаclarы (шул исәптән жыюлар, туклану пунктлары, идарә тартмалары) керә.

59.Урамнар, юллар, жәяүлеләр тротуарлары, торак кварталлар, ишегаллары, предприятие, учреждение, оешма территорияләре, шулай ук аншлаглар һәм ижтимагый һәм торак биналарның номер билгеләре, юл билгеләре һәм күрсәткечләр, жирлек мәгълүматы элементлары һәм витриналар тәүлекнең караңгы вакытында яктыртылырга тиеш.

60.Биналарның һәм корылмаларның милекчеләре, милек рәвешләренә карамастан, биналарның һәм корылмаларның архитектур-сәнгати яктыртылышы булуын һәм эшләвен проектлар нигезендә тәэмин итәргә тиеш.

61.Төп майданнарда, магистральләрдә һәм урамнарда, транспорт тоннельләрендә функциясез яктырткычлар саны 3% тан артмаска тиеш, башка жирлек территорияләрендә (район әһәмиятендәге урамнар, ишегалды территорияләре) - 5%, Жир асты жәяүлеләр кичүендә - 10%, көндез дә, кичке һәм төнге режимда (10% ка яктырткычлар кабызылмаган).

62.Сафтан чыккан терекөмешле газ разрядлы лампалар бу максатлар өчен махсус билгеләнгән биналарда сакланырга һәм утильләштерү өчен махсус предприятиеләргә чыгарылырга тиеш.

Әлеге төр лампаларны жирлек чүпләкләренә, чүп эшкәртү заводларына чыгарырга ярамый.

63.Металл терәкләр, кронштейннар һәм тышкы яктырту жайланмаларының башка элементлары чисталыкта булырга, крена, коррозия учакларына ия булмаска һәм кирәк булган саен милекчеләр (хужалары, кулланучылар) белән буялырга, эмма өч елга бер тапкырдан да ким булмаска

тиеш, һәм төзәтү хәлендә булырга тиеш.

64. Тышкы яктыртуның бердәм системасына тоташтырылган урам һәм йорт яны утларын карап тоту һәм ремонтлау эшен вәкаләтле орган яисә махсулаштырылган оешма башкара, ул муниципаль заказны урнаштыру нәтижеләре буенча әлегә төр эшләрне башкаруга конкурс ота.

Торак йортларның кереш бүлү жайланмаларына тоташтырылган йорт яны утларын карап тоту һәм ремонтлау эшләрен идарәче оешмалар башкара.

65. Тышкы яктырту баганалары, жәмәгать (тимер юл) транспортының контакт челтәре терәкләре, саклагыч, бүлү киртәләре, юл корылмалары һәм юл жиһазлары элементлары буялырга, язулардан һәм теләсә нинди Мәгълүмати-басма продукциядән чистартылырга, төзек хәлдә һәм чисталыкта булырга тиеш.

66. Тышкы яктырту баганаларын, жәмәгать (тимер юл) транспортының контакт челтәре терәкләрен алыштырганда әлегә конструкцияләр өч тәүлек дәвамында сүтеп алынырга һәм челтәр хужалары тарафыннан чыгарылган булырга тиеш.

Тышкы яктырту баганаларын чыгару юллардагы терәк хужасы тарафыннан кичекмәстән башкарыла, калган территорияләрдә - мондый кирәкле ачыкланган мизгелдән (демонтаж) бер тәүлек эчендә башкарыла.

67. Ут баганалары һәм жәмәгать (тимер юл) транспортының контакт челтәре терәкләрендә урнашкан барлык элементларның һәм объектларның төзек һәм куркынычсыз торышы һәм тышкы кыяфәте өчен әлегә терәкләрнең милекчесе (хужасы) җавап бирә.

68. Үткәргечләрнең текә ярлары, терәк, изоляторлар булган очракта тышкы яктырту жайланмаларынан файдалану рөхсәт ителми.

Тышкы яктырту жайланмалары эшендә электр чыбыкларын өзү яки терәкләрне зарарлау белән бәйле житешсезлекләрне ачыклаганнан соң кичекмәстән бетерергә кирәк.

69. Чыбыкларны һәм кабельләрне челтәrlәргә һәм тышкы яктырту жайланмаларына үз белдегәң белән тоташтыру һәм тоташтыру рөхсәт ителми.

70. Тышкы яктырту объектлары яки тышкы яктырту чаралары белән жиһазландырылган объектларның милекчеләре (хужалары), шулай ук тышкы яктырту объектларына (чараларына) хезмәт күрсәтүче оешмалар бурычлы:

70.1. урамнарны, юлларны тиешенчә яктыртуны, терәкләр һәм яктырткычларның, яктырту жайланмаларының сыйфатын күзәтеп торырга, бозылган яки зыян күргән очракта үз вакытында ремонт ясарга;

70.2. билгеләнгән тәртип нигезендә утны кабызуны һәм сүндерүне күзәтеп торырга;

70.3. тышкы яктыртуны урнаштыру, тоту, урнаштыру һәм эксплуатацияләү кагыйдәләрен үтәргә;

70.4. тышкы яктырту фонарьларын вакытында алыштыру зарур.

71. Тротуарларда урнашкан мачталар һәм тышкы яктырту баганалары һәм жәмәгать транспортының контакт челтәре тирәсен жыештырган өчен җаваплылык тротуарларны жыештырган өчен җаваплы затларга йөкләнә.

Трансформатор һәм бүлү подстанцияләренә, автомат режимда (хезмәт

күрсәтүче персоналдан башка) эшләүче башка инженерлык корылмаларына якын-тирә территорияләрне жыештыру өчен җаваплылык элге объектлар булган территория хужаларына йөкләнә.

Кече архитектура формаларының эчтәлге

72.Кече архитектура формаларына монументаль-декоратив бизәү элементлары, мобиль һәм вертикаль яшелләндрү җайланмалары, су җайланмалары, муниципаль җиһазлар, авыл җирлге территориясендә коммуналь-көнкүреш һәм техник җайланмалар керә.

73. Кече архитектура рәвешләрән карап тоту бирелгән җир кишәрлекләре чикләрендә, гомуми файдаланудагы территорияләрдә җир кишәрлекләре хокукына ия булучылар тарафыннан гамәлгә ашырыла - муниципаль заказны урнаштыру нәтижәләре буенча элге төр эшләрне башкаруга конкурс откан оешма белән килешү нигезендә вәкаләтле орган тарафыннан тәэмин ителә.

74. Кече архитектура формалары хужалары бурычлы:

74.1. үз эченә кече архитектура формалары чисталыкта һәм исправном торышы;

74.2. язгы чорда кече архитектура формаларын планлы тикшерү, аларны иске буядан, ржавчинадан, юдырту, буяу, шулай ук ватылган элементларны алмаштырырга;

74.3.кышкы чорда кече архитектура формаларын, шулай ук аларга кардан һәм боздан якын килү юлларын чистарту;

74.4.өслекле комлыклар ясау, комлыкларда комны елга бер тапкырдан да ким булмаган күләмдә алмаштыру;

74.5.балалар, спорт, хужалык мәйданчыкларының һәм ял мәйданчыкларының конструктив элементларының ныклыгы, ышанычлылыгы һәм иминлге таләпләрәнә туры килүен күзәтеп торырга;

74.6.фонтаннар эшләгән чорда су өслеген көн саен чүп-чардан арындырырга.

75. Рөхсәт ителми:

75.1.кече архитектура формаларын тиешенчә файдаланмаска (балалар уен мәйданчыкларындагы өлкәннәр ялын, спорт мәйданчыкларындагы киём киптерү һ. б.);

75.2.кече архитектура формаларында теләсә нинди Мәгълүмати-басма продукцияне элргә һәм ябыштырырга;

75.3.ватарга һәм повреждать кече архитектура формалары һәм аларның конструктив элементлары;

75.4.фонтаннарда коенырга.

Стационар булмаган объектларны карап тоту

76.Стационар булмаган объектларны урнаштыру мондый объектларны муниципаль хокукый акт белән билгеләнгән тәртиптә урнаштыру схемасы буенча гамәлгә ашырыла.

77.Җир кишәрлеген арендау килешүе вакыты чыккач, стационар булмаган объект арендатор тарафыннан сүтелергә, ә җир участогы азат ителгән һәм беренчел халәткә китерелгән булырга тиеш.

78.Стационар булмаган объектларның милекчеләре булган юридик һәм

физик затлар бурычлы:

78.1. аларны ремонтлау һәм буяу. Ремонт тышкы кыяфәтне һәм проект документлары белән билгеләнгән төсләр чишелешен исәпкә алып башкарылырга тиеш;

78.2. якын-тирә территориядә яшел үсентеләр, газоннар, бордюр ташлары, кече архитектура формалары (алар булганда) сакланышын күзәтү, әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән таләпләр нигезендә әлеге территорияне карап тоту;

78.3. стационар булмаган объектлар янында урналар урнаштырырга, чүплекләргә көн дәвамында калдыклардан арындырырга, эмма тәүлегенә бер тапкырдан да ким булмаган санда чүплекләргә елга бер тапкыр буярга кирәк.

79. Рөхсәт ителми:

79.1. стационар булмаган объектларга проектларда каралмаган корылмалар, козыреклар, навеслар һәм башка конструкцияләр төзү;

79.2. стационар булмаган объектлар янында сәүдә-суыткыч жиһазларын урнаштыру;

79.3. стационар булмаган объектлар янында һәм аларның түбәләрендә таралар, товарлар, детальләр, көнкүреш һәм житештерү характерындагы башка предметларны складлау, шулай ук стационар булмаган объектларны склад максатлары өчен куллану;

79.4. стационар булмаган объектлар арасында янгынга каршы аермалар, жиһазлар, калдыклар белән тулган.

Төзелеш эшләрен башкару урыннарын карап тоту

80. Төзелеш мәйданчыкларын карап тоту, төзекләндерү эшләре тәмамланганнан соң, ремонт, төзелеш һәм башка төр эшләргә торгызу төзүчегә йөкләнә.

Эшләр алып барылмый торган төзелеш объектлары төзелеш челтәрләре белән ябылырга тиеш

81. Төзелеш, ремонт һәм башка төр эшләр башланыр алдыннан, шулай ук төзелеш, ремонт һәм башка төр эшләргә чорында кирәк:

81.1. Башкарма комитетның хокук актлары таләпләренә туры китереп, төзелеш мәйданы территориясенә бөтен периметры буенча типлаштырылган койма урнаштыру;

81.2. төзелеш мәйданчыгы коймаларының гомуми тотрыклылыгын, ныклыгын, ышанычлылыгын, эксплуатацион куркынычсызлыгын тәмин итәргә;

81.3. төзелеш мәйданчыгы коймаларының тиешле техник торышын, аның чисталыгын күзәтеп торырга, вакытында пычрактан, кардан, боздан, Мэгълүмати-басма продукциядән һәм граффити;

81.4. төзелеш мәйданы территориясенә кергәндә, гамәлдәге төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре таләпләренә җавап бирүче төзелеш объектының

мәгълүмати щитын урнаштыру һәм аны тиешле хәлдә тоту;

81.5.төзелеш мәйданы периметры буенча тышкы яктыртуны тәмин итү;

81.6.төзелеш мәйданына илтүче юлларны, мәйдан эчендәге юлларны һәм чыгу урыннарында транспорт чараларының көпчәкләрен чистарту яки юдыру пунктларын, урамнарның (юлларның) йөрү өлешенә пычрак һәм чүп-чар чыгаруга юл куймый торган юллар белән жиһазландырырга.;

81.7.төзелеш мәйданчыгы территориясендә каты көнкүреш, эре габаритлы һәм төзелеш калдыклары жыю өчен контейнерлар һәм (яки) бункерлар булуны тәмин итәргә;

81.8.төзелеш мәйданчыгыннан каты көнкүреш, эре габаритлы һәм төзелеш калдыкларын билгеләнгән тәртиптә чыгаруны оештыруны тәмин итәргә;

81.9. төзелеш мәйданчыгы территориясеннән чистартылган һәм калдыклар булмаган карны билгеләнгән тәртиптә килештерелгән махсус билгеләнгән урыннарغا чыгаруны тәмин итәргә;

81.10.эшләр башкарганда гамәлдәге жир асты инженерлык коммуникацияләрен, тышкы яктырту челтәрләрен, яшел үсентеләрне һәм кече архитектура формаларын саклауны тәмин итәргә.

82.Төзелеш материаллары, жиһазлар, автотранспорт һәм күчмә механизмнар, ярдәмче бүлмәләр, эшчеләр һәм хезмәткәрләрне вакытлыча урнаштыру өчен көнкүреш вагончыклары, төзелеш калдыкларының транспорт партияләрен вакытлыча саклау һәм туплау урыннары төзелеш оешмалары проекты нигезендә төзелеш мәйданчыклары чикләрендә урнаштырыла.

83. Рөхсәт ителми:

84.1.гражданның шәхси һәм ижтимагый иминлеген тәмин итү белән бәйле коткару, авария-торгызу һәм башка кичектергесез эшләрдән тыш, 23.00 сәгатътән 7.00 сәгатъкә кадәр, тынлыкны бозу белән бәйле төзелеш, ремонт, төяү-бушату һәм башка эшләрне оештыру һәм үткөрү;

84.2.Башкарма комитетның тиешле рөхсәтеннән (күрсәтмәләреннән) башка юлларның һәм тротуарларның машиналар йөрү өлешен тарайту яки ябу;

84.3.чүп-чарны яндырырга һәм төзелеш калдыклары утильләштерергә.

Жирләү урыннарын карап тоту

85.Жирләү урыннарын этик, санитар һәм экологик таләпләр нигезендә карап тоту федераль законнар һәм муниципаль хокукый акт белән билгеләнгән жирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

86.Жирләү урыннарын санитар тәртиптә тоту муниципаль заказны урнаштыру нәтижәләре буенча әлеге төр эшләрне үткөрү буенча конкурс откан махсулаштырылган оешма башкара.

87.Жирләү урыннарын карап тотуга карата таләпләр:

88.1.зиратлардагы жәмәгать бәдрәфләре чиста һәм төзек хәлдә булырга

тиеш. Урны территорияләрендә жәмәгать бәдрәфләре булырга тиеш чистартылган;

89.2.зираттагы чүп-чар контейнерлары һәм чүп савытлары чистартылырга тиеш. Калдыклар тупланган очракта, 3 көнгә кимендә бер тапкыр чыгарылырга тиеш;

89.3.агач утыртмаларының авария хәлендә булуы да рөхсәт ителми. Авария хәлендәге агач үсентеләре ачыкланган мизгелдән бер тәүлек эчендә сүтелергә тиеш;

89.4.шәхесләре куелмаган каберләр яки үлгәннәрнең каберләре пычрактан һәм чүп-чардан чистартылырга, холмик һәм кабер белән жиһазландырылырга тиеш.

90.Кышкы чорда жирләү урыннарын карап тоту үзенчәлекләре:

91.1.зиратларның үзәк юллары, керү юллары, тротуарлар киңәйтелергә һәм кардан чистартылырга тиеш. Боз катламнары булмаган килеш тигез кар өеме булу рөхсәт ителә;

92.2.үзәк юллар, керү юллары, тротуарлар бозлавыкка каршы материаллар белән эшкәртелергә тиеш. Юл һәм тротуарларның машиналар йөрү өлешен кар явудан соң ук эшкәртү башланырга тиеш;

93.3.иң беренче чиратта кар чыгару, боз өю һәм Үзәк һәм керү юлларыннан кар-боз муниципаль берәмлекләрен бетерү зарур;

93.4. жәяүлеләр жирләү урыннарында бозлавыкка каршы материаллар куллану, юллардан чистартылган кар һәм бозны каберләргә, газоннарга, куакларга туплау рөхсәт ителми.

94. Жәйге чорда жирләү урыннарын карап тоту үзенчәлекләре:

94.1.үзәк юллар, керү юллары, тротуарлар, каберләр арасындагы юллар һәм жирләү урыннарында башка территорияләр төрле пычрактан чистартылырга тиеш;

94.2.яшел үсентеләрне санитар кисү, агач-куак үсемлекләрен чүп-чардан арындыру чаралары ел саен үткәрелергә тиеш.

95.Күмелү урынын, кабер өстендәге корылманы (хачлар, һәйкәлләр, плитәләр, склепалар һ.б.) карау, чәчәкләр һәм декоратив куаклар утырту, аны Колумбиядә карау ире(ай), туганнары, вафат булган затның законлы вәкиле яки мәжбүри санитар таләпләрне үтәп башка зат тарафыннан башкарыла.

Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау тукталышларын карап тоту

96.Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау тукталышларын карап тоту (алга таба - стоянка) гамәлдәге төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре, шулай ук әлеге Кагыйдәләр нигезендә стоянканы урнаштыру өчен бирелгән жир кишәрлегенә (алга таба-хужасы) ия була.

97. Хужалары бурычлы:

98.1.тукталышларның бөтен периметры буенча койма урнаштыру, ул механик йогынтыларга һәм тышкы мохит йогынтысына тотрыклы булырга тиеш;

98.2.коймаларның тиешле техник торышын, аларның чисталыгын күзәтеп торырга, пычрактан, кардан, боздан, Мәгълүмати-басма продукциядән

вакытында чистартырга;

98.3.Материалларны, комплектланган транспортны, тукталышлар территорияләрендә төрле конструкцияләргә саклауга юл куймаска;

98.5.тукталышлар территориясен утның тигез бүленешен тәмин итүче тышкы яктырту белән жиһазландырырга, гамәлдәге нормалар һәм кагыйдәләргә таләпләренә туры килә торган;

98.6.ягулык-майлау материалларына ия булган автомобильләргә юу һәм автомобильләр стоянкасына юл куймаска;

98.7.территорияләргә санитар һәм янгынга каршы кагыйдәләргә үтәү белән тотарга.

98.8. инвалидларның тукталышлар территориясенә тоткарлыксыз үтәү керә алуын тәмин итәргә. Инвалидлар "Россия Федерациясендә инвалидларны социаль яклау турында"1995 елның 24 ноябрендәге 181-ФЗ номерлы Федераль законның 15 статьясы нигезендә махсус автотранспорт чараларын парковка өчен бушлай файдалана.

Жирлек территориясен бәйрәмчә бизәү

99.Жирлек территориясен бәйрәмчә бизәү дөүләт һәм башка бәйрәмнәр, истәлекле вакыйгалар белән бәйле чаралар үткәргү чорында башкарыла.

Бәйрәм бизәлеше дөүләт һәм муниципаль флагларны, лозунгларны, гирляндларны, панноларны, декоратив элементлар һәм композицияләр, стендлар, трибуналар, эстрада урнаштыруны, шулай ук бәйрәм иллюминациясе урнаштыруны үз эченә ала.

Бәйрәм бизәлеше элементларын ясаганда һәм урнаштырганда юл хәрәкәтен көйләүнең техник чараларын төшерергә, жиңерергә һәм аларның күрүчәнлеген начарайтырга рөхсәт ителми.

IV. Жирлек территорияләргә жыештыру тәртібе, төзекләндерү эшләре иҗемлеген һәм аларны вакыт-вакыт үтәүне дә кертеп

Жирлек территориясен жыештыру һәм карап тотуга карата гомуми таләпләр

100. Авыл жиңлеген территориясен жыештыру һәм карап тоту эшләргә алып барыла:

- 1) жәйге чорда-15 апрельдән 14 октябргә кадәр;
- 2) кышкы чорда - 15 октябргән 14 апрельгә кадәр.

Күрсәтелгән срокларга, һава шартларына карап, Башкарма комитет тарафыннан төзәтмәләр кертелергә мөмкин.

101.Жирлек территориясен жыештыру эшләргә үткәргү юлы белән башкарыла:

- 1) жиңлек территориясен карап тоту, жыештыру буенча системалы эшләр;
- 2) Башкарма комитетның хокукый актлары нигезендә бердәм массакүләм чаралар (өмәләр).

102.Авыл жиңлеген территориясен жәйге чорда чистарту, чистарту, су сибү, себерү, себерү, жиңлекне карап тоту буенча башка эшләргә башкару юлы белән жиңлек территориясенң пычрануын һәм тузанлануын киметү максаты белән башкарыла һәм үз эченә ала:

103.1. ясалма өслекле территорияләрне себерү (коры һава шартларында су сибү), урам-юл челтәре объектларының тузанын һәм юл катламнарын юдыру һәм ясалма өслекле, яңгыр канализациясе белән тәэмин ителгән башка территорияләр. Юл катламнарын, майданнарны, тротуарларны һәм ясалма өслекле башка территорияләрне юу катламның бөтен кинлегенә башкарыла;

103.2. яңгыр канализациясе рәшәткәләрен чистарту;

103.3. барлык территорияләрдән чүп жыю;

103.4. ел саен, 1 июньгә кадәр, кече архитектура формаларын, бакча һәм урам жиһазларын, чүплекләрен, спорт һәм балалар майданчыкларын, коймаларны, бордюрларны буяу;

103.5. гомуми файдаланудагы территорияләрдә, чикләнгән территорияләрдән һәм махсус билгеләнештәге яшелләндерелгән территорияләрдән тыш, үләнне (үлән биеклегенә 15 см дан артык булганда) вакытында чабу һәм тәүлек дәвамында чабылган үләнне жыештыру;

103.6. листопад чорында-тәүлегенә бер тапкыр коелган яфракларны жыю һәм чыгару;

103.7. лотокларны бордюр янында юдырганнан соң чүп-чардан арындыру.

104. Гомуми файдалану территориясен кышкы чорда жыештыру үз эченә ала:

104.1. юл катламнарын һәм тротуарларны кардан, боздан һәм чүп-чардан чистарту;

104.2. тайгаклык яки бозлавык барлыкка килгәндә-жәяүлеләр зоналары комы, баскычлар сибү, юл катламнарын бозлавыкка каршы материал белән эшкәртү;

104.3. язгы чорда-карның йомшаруы һәм кар суларын чыгаруны оештыру.

105. Авыл жирлегенә территориясендә башкарыла торган урып-жыю эшләренә технологиясе һәм режимнары һава шартларына карамастан, Транспорт чараларының һәм жәяүлеләренә тоткарлыксыз хәрәкәтен тәэмин итәргә тиеш.

106. Жәяүлеләр тротуарларын, жир өсте кичүләрен, баскычларны кышкы чорда чистарту үзенчәлекләре:

106.1. интенсив кар яву чорында жәяүлеләр тротуарлары, баскычлар бозлавыкка каршы материаллар белән эшкәртеләргә һәм чистартылырга тиеш;

106.2. бозлавыкка каршы материаллар белән беренче чиратта баскычлар, аннан тротуарлар эшкәртелә.

Бозлавыкка каршы материаллар белән эшкәртү вакыты тайгылыш табылганнан соң дүрт сәгатьтән артмаска тиеш;

106.3. калдыклар һәм химик реагентлар белән пычранмаган, газонга яки бу максатлар өчен алдан билгеләнгән урыннарда, яшел үсентеләр сакланган һәм Кар сулар агуны тәэмин иткән очракта, коры кар өю рөхсәт ителә.

107. Жирлек территориясендә рөхсәт ителми:

107.1. урамнарда, майданнарда, яшеллеккә ия участокларда, скверларда, паркларда, газоннарда, пляжларда һәм башка гомуми файдаланудагы территорияләрдә чүп-чардан арындыру;

107.2. гамәлдәге законнар нигезендә бүлөп бирелгән жирләү

урыннарыннан читтә гомуми файдалану территорияләрендә мемориаль кабер корылмалары (истәлекле Корылмалар, киртәләр) билгеләргә;

107.3. әлеге максатлар өчен каралмаган урыннарда, шул исәптән муниципаль жәмәгать транспорты маршрутларының соңгы пунктларында, салонны юу, чистарту һәм транспорт чараларына техник хезмәт күрсәтү;

107.4. биналарны һәм корылмаларны төзекләндерү элементлары, һәйкәлләр, мемориаль такталар, агачлар, куаклар, кече архитектура формалары һәм башка төзекләндерү элементларын жиимергә һәм жиимергә, шулай ук аларны үз белдеге белән үзгәртеп корырга, үзгәртеп корырга һәм үзгәртеп корырга;

107.5. язучулар, рәсемнәр ясау, Мәгълүмати-басма продукцияне ябыштыру һәм элү, жәмәгать транспортын көтү тукталышларында, стена, баганалар, коймалар (коймалар) һәм әлеге максатлар өчен каралган башка объектларда граффити алып бару;

107.6. бирелгән жир кишәрлекләре чикләре һәм (яки) киртәләре чикләреннән читтә күчмәсез милекне саклау һәм саклау;

107.7. тротуарларда, газоннарда, юлларда сәүдә әйберләрен, сәнәгать товарларын һәм башка сәүдә предметларын урнаштыру һәм складлау;

107.8. тиешле булмаган урыннарда кар өю;

107.9. тимер-бетон блоklar, баганалар, коймалар, шлагбаумнар, Корылмалар һәм башка жайланмалар ярдәмендә юлларны һәм тротуарларны үз белдеге белән ябарга.

108. Санкцияләнмәгән урыннарда калдыклар урнаштырган затлар үз хисабына әлеге территорияне жыештырырга һәм чистартырга, ә кирәк булганда жир кишәрлеген рекультивацияләргә тиеш.

20 тәүлек дәвамында рөхсәтсез урында калдыклар урнаштыручы зат ачыкланмаган очракта, калдыкларны бетерү һәм санкцияләнмәгән чүплекләр территорияләрен рекультивацияләү әлеге территорияне жыештырган өчен җаваплы оешмалар (яисә калдыкларны чыгаручы махсус оешма (әгәр бу төр хезмәт күрсәтү килешүдә каралган булса) тарафыннан башкарыла.

109.Билгеләнгән тәртиптә бирелмәгән һәм муниципаль милектә булган жир кишәрлекләрендә (территорияләрдә) табигый барлыкка килгән чүплекләргә бетерү вәкаләтле орган тарафыннан тәэмин ителә.

Жирле әһәмияттәге автомобиль юлларын жыештыру

110. Жирле әһәмияттәге автомобиль юлларын (алга таба - юлларны) чистарту машиналар йөрү өлешен, тротуарларны, парковкаларны (парковка кесәләрен), жәмәгать транспортын көтү тукталышларын, ясалма юл корылмаларын пычрактан, чүп-чардан, кардан һәм боздан даими чистарту буенча чаралар комплексын үз эченә ала.

111.Язгы-жәйге чорда юлларны юу, су сибү, тузанны бетерү, себерү һ. б. үз эченә ала.

Көзге-кышкы чорда юлларны жыештыру, кар һәм боздан чистарту, пычрак, ком-тоз катнашмасы белән юллар салу, тротуарларны коры ком белән суюны күздә тоту.

112 юл буенда урнашкан чүплекләргә көнгә бер тапкыр чистарталар,

тукталыш майданчыкларында - көнгө ике тапкыр.

113.Жәмәгать транспортын көтү павильоннары тузылмаска, буялмаган һәм юылган булырга тиеш, санкцияләнмәгән Мәгълүмати-басма продукциядән, граффити чистартылган. Кышкы чорда кардан чистартылырга тиеш.

114. Аерым элементлар буенча юлларны жәйге жыештыруга таләпләр:

114.1.машиналар йөрү өлеше бөтен киңлеккә төрле пычратулардан һәм юдыртудан тулысынча чистартылырга тиеш. Жайга салу линияләре белән билгеләнгән төп, резерв полосалар ком һәм вак чүп-чардан даими чистартылырга тиеш;

114.2 ике метрлы лоток зоналары грунт-ком нанослары һәм пычрату булырга тиеш түгел. Махсус машиналарның эш цикллары арасында ком кисәкләре һәм төрле вак-төяк чүп-чар белән зур булмаган пычрану рөхсәт ителә;

114.3.юл кырыйлары зур габаритлы калдыклардан һәм башка чүп-чардан чистартылырга тиеш;

115.Юлларны кышкы жыештыру буенча таләпләр:

115.1. кышкы чорда юлларны жыештыру үз эченә ала:

кардан һәм боздан чистарту, жәмәгать транспортын көтү тукталышлары, юыну, кар көртләрәннән чистарту һәм кар чыгару;

116. Рөхсәт ителми:

116.1. тротуарларга, юлларның һәм юлларның йөрү өлешенә кар, боз, квартал эчендәге юллардан, ишегалды территорияләрәннән, предприятие, оешма территорияләрәннән, төзелеш майданчыкларынан, сәүдә объектларынан чистартылган боз, 8.00 сәгатьтән соң, шулай ук юл йөрү өлешен жыештыручы зат белән килешү булмаганда хәрәкәт итәргә яисә хәрәкәт итәргә;;

116.2.тротуарларда, жәмәгать транспортын көтү тукталышларында, паркларда, скверларда, ишегалларында һәм башка жәяүлеләр зоналарында һәм яшел үсентеләр булган территорияләрдә техник тоз һәм сыек хлорлы кальций кулланырга;

116.3.билгеләнгән тәртиптә килешмәгән урыннарда кар чыгарырга һәм сакларга;

116.4.формалаштырырга кар валы:

1) юллар һәм урамнар киселешләрендә бер дәрәжәдә һәм өчпочмак зонасында тимер юл кичүләре янында.;

2) жәмәгать транспортын көтү тукталышларынан 20 м якынак;

3) югары бордюр белән тәмин ителгән юл участкаларында;;

4) тротуарларда;

5) якындагы территорияләргә керү юлында;

116.5. юлларга автотранспортның көпчәкләре белән грунт чыгару;

116.6. грунт, чүп-чар, төзелеш материаллары, жиңел тара, агачларны брезент белән капламыйча яисә юлларны пычратмый торган башка материал белән ташу, шулай ук төзелеш катнашмаларын һәм измәләрен (шул исәптән цемент-ком эремәсе, известь, бетон катнашмалары), аларны юлга, тротуар, юл

читенә яки юл янындагы газон полосасына су керү мөмкинлеген булдырмый торган чаралар күрмичә генә транспортлау.

Кешеләр күпләп ял итү һәм ял итү урыннарын жыештыру, санитар тоту һәм төзекләндерү

117. Кешеләр күпләп ял итү һәм ял итү урыннарына керә:

1) майданнар, парклар, скверлар, бульварлар, яр буйлары, жирлек урманнарында оештырылган ял урыннары, пляжлар;

2) актив ял һәм тамаша чаралары урыннары - стадионнар, уен комплекслары, ачык сәхнә майданчыклары һ. б.;

3) сәүдә объектлары территорияләре (ваклап сату базарлары, сәүдә комплекслары, стационар булмаган ваклап сату челтәре объектлары комплекслары), жәмәгать туклануы, социаль-мәдәни билгеләнештәге, көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлары территорияләре;

4) административ һәм ижтимагый биналар, учреждениеләр янындагы территорияләр.

118. Паркларны, скверларны, бульварларны, яр буйларын һәм гомуми кулланылыштагы башка территорияләргә жыештыру:

118.1. кышкы чорда паркларда, бакчаларда, скверларда, бульварларда, яр буйларында һәм башка ял зоналарында юлларны чистартканда, химик реагентлар булмаган вакытлыча кар өю рөхсәт ителә.

119. Ваклап сату базарларын жыештыру һәм санитар тоту:

119.1. ваклап сату базарлары территорияләре (алга таба - базар) төзекләндерелгә, бәдрәфләр, хужалык һәм контейнер майданчыклары, контейнерлар һәм чүп савытлары белән жиһазландырылырга, каты өслекләр һәм яңгыр һәм кар суларын агызу өчен уклоннар булырга, шулай ук су һәм канализация булырга тиеш;

119.2. базар территориясен төп жыештыру аның ябылганнан соң башкарыла. Көндөз каты көнкүреш калдыклары белән тулган чүп-чарларны патрульле жыештыру һәм чистарту эшләре алып барыла;

119.3. жәйге чорда базар территориясендә атна саен дымлы жыештыру үткәрелә;

119.4. базар территориясә 40 кв. м. майданга бер чүп савытыннан чыгып урналар белән жиһазландырыла, өстәвенә, алар арасындагы ара линия буенча 10 метрдан артмаска тиеш.;

120. Базар территориясендә урнашкан сәүдә һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү оешмалары, киосклар, сәүдә палаткалары һәм павильоннар эшчәнлегә, каты көнкүреш калдыкларын чыгару һәм урнаштыру буенча хезмәтләр күрсәтүгә килешү төземичә рөхсәт ителми.

121. Сәүдә һәм (яки) жәмәгать туклануы объектларын жыештыру һәм санитар тоту:

121.1. сәүдә һәм (яки) жәмәгать туклануы объектлары территорияләрен тулысынча жыештыру тәүлегенә ике тапкырдан да ким түгел (иртән һәм кичен). Көндөз патрульле жыештыру һәм калдыклар белән тулган чүплекләргә һәм чүп-чар жыю урыннарын чистарту эшләре башкарыла;

121.2. сәүдә һәм (яки) жәмәгать туклануы объектларына керү юлында

кимендә ике урна билгеләнә;

121.3.. газоннарда һәм тротуарларда товарларны һәм товарларны складка салу рөхсәт ителми;

121.4. калдыкларны чыгару тәмин ителә.

122. Башка сәүдә мәйданчыклары, стационар булмаган вак-төяк челтәре, социаль-мәдәни билгеләнештәге объектлар территорияләрен жыештыру, аларны ябканнан Соң, елның жылы вакытында мәжбүри рәвештә су сибеп башкарыла. Агымдагы урып-жыю көн дәвамында башкарыла. Көн саен каты көнкүреш калдыкларын чыгару тәмин ителә.

123. Кешеләр күпләп ял итү һәм ял итү урыннарын төзекләндерү:

123.1. кешеләр күпләп ял итә һәм ял итә торган урыннар территориясендә төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлегенә каты өслек төрләре (плитка куәте яки асфальт рәвешендә), өслекләрне бәйләү элементлары, яшелләндерү, эскәмияләр, чүп-чар өчен кече контейнерлар, урам техник жиһазлары, яктырту жиһазлары, архитектура-декоратив яктырту жиһазлары, авыл жирлегә мәгълүматын йөртүчеләр, яшелләндерү участокларын саклау элементлары (металл коймалар, махсус капламалар төрләре һ. б.) керә.;

123.2. пляжлардан тыш, кешеләр күпләп ял итә һәм ял итә торган урыннарның барлык территорияләре дә каты өслеккә ия булырга тиеш.;

123.3. кешеләр күпләп ял итә һәм ял итә торган урыннар территорияләрендә яшелләндерү участокларын чәчәк түтәлләре, газоннар, ялгыз, төркемләп, рядовой утыртмалар, вертикаль, многояруслы, мобиль яшелләндерү формалары рәвешендә проектларга кирәк;

123.4. кешеләр күпләп ял итә торган урыннар бәдрәфләрне урнаштыру һәм карап тотуга куелган таләпләргә үтәү белән жиһазландырылган һәм эшли торган бәдрәф бүлмәләре белән тәмин ителергә тиеш.;

123.5. пычрану буенча фонтаннар, буалар, елга ярлары, ял итү һәм кешеләр күпләп була торган урыннар территорияләрендә чистартылырга тиеш.;

123.6. массакүләм чаралар үткәргәндә, аларны оештыручылар чараны үткәрү урынын, аның янәшәсендәге территорияләргә жыештыруны һәм төзекләндерүне тәмин итәргә бурычлы. Чара үткәрү урынын, аның янәшәсендәге территорияләргә жыештыру һәм төзекләндерү эшләрен торгызу тәртибе билгеләнгән тәртиптә чара үткәргүгә тиешле рөхсәт алу стадиясендә билгеләнә.

124. Кешеләр күпләп ял итә һәм ял итә торган урыннар территорияләрендә рөхсәт ителми:

124.1. моның өчен билгеләнмәгән урыннарда савытларны һәм сәүдә жиһазларын сакларга, складларга;

124.2. территорияне житештерү һәм куллану калдыклары белән пычрату;

124.3. автотранспорт чараларын юарга һәм ремонтларга, файдаланылган ягулык-майлау сыекчаларын агызырга;

124.4. автостоянкалар, гаражлар, аттракционнар урнаштыру, билгеләнгән тәртипне бозып реклама конструкцияләре урнаштыру;

124.5. газоннарга, табигый һәм ясалма яшелләндерү объектларына зыян

китерү;

124.6.повреждать кече архитектура формалары һәм перемещать аларны билгеләнгән урыннар;

124.7.сыек азык-төлек калдыкларын, сатуратор жайланмаларыннан су, куас һәм сыра цистерналарыннан су, тротуарларга, газоннарга һәм жирлек юлларына агызу;

125.8. автотранспорт чараларын законсыз рәвештә стоянкалар оештыру;

125.9.стационар булмаган объектларны үз белдеге белән урнаштыру;

125.10.тротуарларның асфальт-бетон катламын, якин-тирә яшел зоналарның һәм территорияләре төзекләндерүнең башка элементларының бөтенлеген бозарга;

125.11. территориядә сәүдә-суыткыч жиһазларын урнаштыру;

125.12.халыктан каты көнкүреш калдыкларын жыю өчен билгеләнгән контейнерларга (бункерларга), идарәче оешмалар белән каты көнкүреш калдыкларын жыю өчен контейнерлар (бункерлар) урнаштыру турында шартнамә булмаса, каты көнкүреш калдыкларын контейнерларга (бункерларга) куярга;

125.13.тимер-бетон блоклар, баганалар, коймалар, шлагбаумнар, Корылмалар һәм башка жайланмалар урнаштыру юлы белән тротуарларны үз белдеге белән ябарга;

125.14.товарны сәүдә объектыннан читтә урнаштыру;

126.15.учак кабызырга, шул исәптән ачык ут куллануны күздә тоткан чаралар үткәрергә, мангалларны һәм башка жайланмаларны ачык ут ярдәмендә Жылылык белән эшкәртү өчен куллануырга.

Күп фатирлы йортның йорт яны территориясен жыештыру, карап тоту һәм төзекләндерү

127. Йорт яны территориясен жыештыру:

127.1. урып-жыю түбәндәге эзлеклелектә үткәрелергә тиеш: тротуарларны, жәяүлеләр юлларын (бозлавык һәм тайгаклык очрагында - ком сибү), э аннары - ишегалды территорияләрен жыештыру;

127.2. кар чистартудан тыш жыештыру 8.00 сәгатькә кадәр башкарыла.

Машиналар тизлеге сәгатенә 4 километрга кадәр булганда, көндезге вакытта механикалаштырылган жыештыруны үткәрергә рөхсәт ителә.

128. Жәйге жыештыру:

128.1. йорт яны территорияләрен жәйге жыештыру: юу, юу яки су сиптерү, махсус машиналар ярдәмендә - күбесенчә иртә, иртәнге, соң, кичке, сәгатьләрдә башкарылырга тиеш;

128.2. тротуарларны ачык тротуарларда гына юарга кирәк, турыдан-туры агым полосасы белән чикләнгән, һәм биналардан урамның машиналар йөрү өлешенә таба юнәлештә.;

128.3. көннең эссе вакытында тротуарларга су сибү зарур булган саен, эмма тәүлегенә кимендә ике тапкыр башкарылырга тиеш.

129. Кышкы жыештыру:

129.1. түбәләрдә туплана торган кар вакытында жиргә ташлануырга һәм агынты полосага Күчәргә, э киң тротуарларда - валларга жыелуырга тиеш;

129.2. жыештырыла торган кар тротуарлардан машиналар йөри торган өлөшкө - түшөм полосасына, э ишегалларында-жыелу урыннарына хэрэкэт итэргэ тиеш;

129.3. квартал эчендөге юллардан күчерелгэн карны борт ташына параллель рөвештэ урнашкан өмөлөргэ һәм валларга салырга яки юл буенда, кагыйдэ буларак, роторлы кар чистарткычлар урнаштырырга кирэк;

129.4. киңлеге 6 м дан артык булган тротуарларда, газоннар белән урамнарның машиналар йөрү өлөшөннән аерып, карны алга таба бетерү өчен, тротуар уртасына чыгарырга рөхсэт ителэ;

129.5. карны вал һәм өемнөргэ салу эшлэре кар яву тэмамланганнан соң алты сэгатытән дэ соңга калмыйча тротуарларда, э калган территориялэрдэ 12 сэгатытән дэ соңга калмыйча төгэллэнэргэ тиеш;

129.6. ком-тоз катнашмалары белән пычранмаган карны, ишегалларында, квартал эчендөге юлларда, газоннарда һәм буш территориялэрдэ, жэяүлелэрнең ирекле хэрэкэтенэ һәм автотранспортны йөртүгэ комачауламаган буш территориялэрдэ, яшел үсентелэрне һәм Кар суларны саклауны тээмин иткэндэ, чүп-чар ташлау рөхсэт ителэ;

129.7. тротуарларны һәм квартал эчендөге юлларны кулдан чистартканда кар тулысынча, кырый астына жыелырга тиеш. Камилләштерелгэн өслөклэр булмаганда, карны хэрэкэт астында чистартырга кирэк, аны алга таба тыгызлау өчен кар катламы калдырырга кирэк;

129.8. тайгаклык барлыкка килгэн очракта, ком-тоз катнашмасы белән юл катламнарын эшкэртү бүлүчелэр ярдэмендэ 0,2-0,3 кг/м нормасы буенча башкарылырга тиеш;

129.9. боз барлыкка килгэннән соң йомшартылган агачлар ачык грунтка, агачларга яки газоннарга элэгүгэ юл куймыйча, күчерелергэ яки каймакларга тиеш.

130. Яз житү белән тормышка ашырыла:

130.1. юдырту һәм чистарту канавок тээмин итү өчен, су агуны урыннарда, анда бу талэп ителэ өчен нормаль бүлөп бирү, иске су;

130.2. системалы рөвештэ кар суны люкларга һәм яңгыр сулары челтэренең кабул итү коеларына яндыралар;

130.3. ишегалды территориялэрен кар эреп беткэннән соң чүп-чардан, кардан һәм боздан чистарту.

131. Күпфатирлы йортның йорт яны территориясен карап тоту:

131.1. күпфатирлы йортның йорт яны территориясен (алга таба - йорт яны территориясе) карап тотуны үз эченэ ала:

1) даими жыештыру;

2) карау һәм яңгыр кабул итү коелары, дренажлар, лотоклар, жибэрү торбалары люкларын һәм рэшэткэлэрен ремонтлау һәм чистарту;

3) инженерлык челтэрлэренең күзэтү коеларына, янгын су белән тээмин итү чыганакларына (гидрантларга, сулыкларга һ. б.) киртэлэрсез керү мөмкинлеген тээмин итү.;

4) Каты көнкүреш һәм зур габаритлы калдыкларны жыю һәм чыгару;

5) яшеллэндэрү һәм карау өчен гамэлдөге яшел үсентелэр;

б) кече архитектура формаларын карап тоту, агымдагы һәм капитал ремонтлау.

132. Барлык төр калдыклар су үткәрә торган су өслеге булган контейнер майданчыкларына куела торган контейнерларга һәм бункерларга, каты көнкүреш калдыклары жыелу нормаларына туры китереп, тиешле күләмдә жыелырга тиеш.

133. Күпфатирлы йортларда яшәүче гражданныр бурычлы:

133.1. йорт яны территорияләрендә чисталык һәм тәртип сакларга;

133.2. каты көнкүреш һәм зур габаритлы калдыкларны бары тик махсус контейнерларга һәм йорт яны территорияләрендә урнашкан махсус майданчыкларга гына урнаштырырга кирәк.

134. Идарәче оешмалар тәмин итәргә тиеш:

134.1. каты көнкүреш калдыклары өчен контейнерлар, ә махсулаштырылган биналарда - моннан тыш, сыек көнкүреш калдыклары өчен жыентыклар да урнаштыру;

134.3. расланган график нигезендә каты көнкүреш һәм зур габаритлы калдыкларны чыгару;

134.4. контейнерлар (бункерлар) һәм контейнер майданчыклары, аларга керү юлларының чисталыгы һәм төзеклеге;

134.5. подъездларга керү юллары янында чүп-чар өчен чүплекләр урнаштыру, эскәмияләр кую һәм аларны вакытында чистарту;

134.6. ком-тозлы һәм (яки) бозлавыкка каршы махсус катнашмалар белән эшкәртү;

134.7. яшел үсентеләрне һәм газоннарны саклау һәм квалификацияле карау;

134.9. тышкы яктырту чараларын төзек хәлдә тоту һәм аларны караңгылык башлану белән кертү.

135. Йорт яны территориясендә рөхсәт ителми:

135.1. яфракларны, теләсә нинди төр калдыкларны һәм чүп-чарны яндыру;

135.2. эчке киём, киём-салым, келәмнәр һәм башка предметларны хужалык майданыннан читтә эләргә;

135.3. контейнер майданчыкларына керү юлларын пычрату;

135.4. урам һәм юлларның машиналар йөрү өлешендә, тротуарларда, газоннарда һәм яшел зоналарда контейнерлар (бункерлар) урнаштыру;

135.5. билгеләнгән тәртипне бозып йорт яны территорияләренең коймаларын үз белдеге белән билгеләргә;

135.6. үз белдеге белән йорт корылмалары төзәргә;

135.7. йорт яны территориясен металл лом, көнкүреш һәм төзелеш калдыклары һәм материаллар, шлак, көл һәм башка житештерү һәм куллану калдыклары белән пычратырга, тараны сакларга һәм сакларга.;

135.8. чүп-чарны түгәргә, чүп-чарны ташларга;

135.9. автотранспорт чараларын түләүле куюны оештырырга;

135.10. тимер-бетон блоклар, баганалар, киртәләр, шлагбаумнар, объектлар, корылмалар һәм башка жайланмалар ярдәмендә квартал эчендәге

юлларны үз белдеге белән ябарга;

135.11.автомашиналарны юу, ягулык һәм майлар сливу, тавыш сигналларын, тормозларны һәм двигательләрне жайга салу;

135.12.кешеләр сәламәтлегенә һәм әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый торган теләсә нинди эшләр башкару;

135.13.сәүдә һәм жәмәгать туклануы предприятиеләрен, шул исәптән палаткалар, киосклар, лареклар, мини-базарлар, павильоннар, жәйге кафелар, житештерү объектлары, вак-төяк автомобильләр, көнкүреш техникасы, аяк киеме ремонтлау предприятиеләре, шулай ук кунакханәдән тыш, автостоянкалар урнаштырырга;

135.14.йорт яны территориясенә ишегалды эчендәге йөрү буенча транзит хәрәкәтен тормышка ашыру;

135.15.учак кабызырга, шул исәптән ачык ут куллануны күздә тоткан чаралар үткәрергә, мангалларны һәм башка жайланмаларны ачык ут ярдәмендә Жылылык белән эшкәртү өчен кулланырга.

136. Идарәче оешмалар тәмин итәргә тиеш:

136.1.яшел утыртмаларның сакланышы;

136.2.жәйге вакытта һәм коры һавада газоннар, чәчәкләр, агачлар һәм куаклар сибү;

136.3.төзелеш материаллары, ком, чүп-чар, кар, боз сколлары һ. б. газоннарның сакланышы һәм бөтенлеге һ. б.;

136.4. агач һәм куаклар утырту, юллар челтәрен үзгәртү һәм жиһазлар урнаштыру белән бергә, агротехник шартларны үтәп, билгеләнгән тәртиптә килештерелгән проектлар буенча гына планлаштырыла.

137.Йорт яны территориясен төзекләндерү:

137.1.территориясә һәр йорт, кагыйдә буларак, ия булырга тиеш:

1) эчке киём киптерү, киём-салым, келәмнәр һәм йорт әйләнеше әйберләрен чистарту өчен хужалык майданчыгы;

2) өлкәннәр өчен ял майданчыгы;

3) балалар өчен уен һәм спорт майданчыклары, яшелләндерү һәм балаларның жәйге һәм кышкы ялы өчен кече архитектура формаларының кирәкле жиһазлары белән.

138.Әгәр участок территориясенә күләме мөмкинлек бирсә, участок чикләрендә этләрне йөртү өчен майданчык урнаштырылырга мөмкин.

139.Йорт подъездлары каршындагы майданчыклар, юл йөрү һәм жәяүлеләр юллары каты өслеккә ия булырга тиеш. Каты өслекләренә урнаштырганда кар һәм яңгыр суларын ирекле агу мөмкинлеге каралырга тиеш.

140.Торак йортларга кертелгән жәмәгать өчен билгеләнгән бүлмәләргә йортның торак өлешеннән изоляцияләнгән керү ишекләре булырга тиеш, шул ук вакытта персоналның автотранспорт стоянкасы ишегалды территориясеннән читтә урнашырга тиеш.

141.Жәмәгать өчен билгеләнгән биналарга тәрәзәләр һәм фатирларга керү урыннары урнашкан торак йорт ишегалды ягыннан материаллар, продукция йөкләү рөхсәт ителми. Тәрәзәләре булмаган торак йортларның, жир асты

тоннельләрәннән яки ябык дебаркадерлардан, юллар ягыннан йөкләнешне башкарырга кирәк.

142.Транспорт чараларын квартал эчендәге территорияләрдә урнаштыру кешеләрнең тоткарлыксыз хәрәкәтен, шулай ук урып-жыю һәм махсус техника белән тәмин итәргә тиеш.

Шәхси торак төзелеше территорияләрен жыештыру

143.Торак йорт хужалары жир участогын көн саен жыештыралар (шул исәптән кардан да).

144.Шәхси торак төзелеше территориясендә рөхсәт ителми:

145.1.кар этәрү, чүп-чар ташлау, шлак ташлау, көнкүреш калдыкларын йорт территориясенә агызу;

145.2.юлларның һәм юлларның йөрү өлешенә ишегалды һәм янәшәдәге территориядән чистартылган кар һәм бозны чыгарырга яисә хәрәкәт итәргә.

V. территорияне төзекләндерү элементларына таләпләр

146.Территорияне төзекләндерүнең аерылгысыз компоненты булган территорияне төзекләндерү элементлары булу гамәлдәге закон таләпләренә туры китереп проект документларында эшләнәргә һәм каралырга тиеш.

Мәдәни мирас объектларын саклау зоналарында урнашкан территорияне төзекләндерү элементларына проект документлары мәдәни мирас объектларын саклау, куллану, популярлаштыру һәм дөүләт тарафыннан саклау өлкәсендә вәкаләтле органнар белән килештерелә.

Территорияне озак яки даими файдаланудагы стационар төзекләндерү элементлары аларны кулдан күчерү мөмкинлеген булдырмас өчен беркетеләргә тиеш.

147.Төзекләндерү элементларын карап тоту, аларны торгызу һәм ремонтлау эшләрен дә кертәп, төзекләндерү элементлары хужалары башкара.

Яшелләндрү

148.Яшел үсентеләр территорияне төзекләндерүнең мәжбүри элементы булып тора.

Төзекләндерү эшләрен башкарганда гамәлдәге яшел үсентеләрне максималь рәвештә саклап калу зарур.

149.Жирлек территориясендә ике төрле яшелләндрү кулланылырга мөмкин: стационар - үсемлекләр грунтка утырту һәм мобиль - үсемлекләр утырту, махсус күчмә савытларга (контейнерлар, вазоннар һ.б.) утырту.

Стационар һәм мобиль яшелләндрү архитектура-ландшафт объектлары (газон, бакчалар, чәчәкләр, куаклар һәм агачлар белән майданчыклар һ.б.) булдыру өчен рельефның табигый һәм ясалма элементларында, түбәләрдә, фасадларда (вертикаль яшелләндрү), биналар һәм корылмаларның фасадларында (вертикаль яшелләндрү) кулланыла.

150.Яшелләндрү объектларын карап тоту - ул яшел үсентеләрне һәм яшелләндрелгән территорияләрне төзекләндерү элементлары белән карау, зур булмаган деформацияләрне һәм күләмле корылмаларның конструктив элементларына зыян китерү, шулай ук жәйге һәм кышкы вакытта күчмә кече формаларны жыештыру.

151. Яшел үсентеләр хужалары бурычлы:

151.1. яшел үсентеләр сакланышын һәм квалификацияле карауны тээмин итәргә;

151.2. жәйге чорда коры һава шартларында газоннарға, чәчәкләргә, агачларға һәм куакларға су сибүне тээмин итү;

151.3. газоннарның сакланышын һәм бөтенлеген тээмин итү;

151.4. яшелләндерү объектларында сулыклар булганда аларны чистартырга һәм аларны 10 елга бер тапкырдан да ким булмаган күләмдә чистартырга кирәк;

152. Яшелләндерелгән территорияләрдә рөхсәт ителми:

152.1. урнаштыру төзелеш, моннан тыш, билгеләнгән тээмин итү, аларның функцияләрен һәм хезмәт күрсәтү;

152.2. агач һәм куакларны үз белдеген белән утырту һәм кисү, газон һәм чәчәк түтәлләрен юк итү;

152.3. агачларға һәм башка яшеллеккә гамаки, таганнар, турниклар, киём киптерү өчен баулар, агачларға реклама һәм мәгълүмати щитлар һәм табличкалар, реклама һәм башка мәгълүмат урнаштыру өчен билгеләнгән чыгарма конструкцияләр, объектларға хәрәкәт юнәлешенә күрсәткечләре, афишалар, белдерүләр, агитация материаллары, техник конструкцияләр, юл хәрәкәтендә катнашучыларны мәгълүмат белән тээмин итү чаралары, баганалардан, коймалардан, реклама щитларынан, электр үткәргечләрдән, лампалардан, колонкалардан өземтәләр;

152.4. стационар булмаган объектларны, шулай ук юл сервисы объектларын урнаштырырга, шул исәптән, вакытына карамастан, автостоянкалар һәм парковка урнаштырырга.;

152.5. төзелеш һәм башка материаллар, калдыклар, чүп-чар, бозлавыкка каршы материаллар һәм башка зарарлы матдәләр, шулай ук ком һәм бозлавыкка каршы реагентлар белән пычратылган кар, боз сколлары өю;

152.6. бакчаларга казу;

152.7. йорт хайваннарын газоннарда һәм чәчәк кибетләрендә йөртү;

152.8. сжигать листья, үлән, ботаклар, шулай ук гамәлгә ашырырга, аларны смета бу лоток һәм башка су үткөрү жайланмалары;

152.9. чүп-чарны газоннарға ташларға;

152.10. учак кабызырга, шул исәптән ачык ут куллануны күздә тоткан чаралар үткәрергә, мангалларны һәм башка жайланмаларны ачык ут ярдәмендә Жылылык белән эшкәртү өчен кулланырга;

152.11. нарезать агачлар табу өчен СОК, сумала, наносите аларға башка механические жәрәхәтләр;

152.12. яшелләндерелгән территорияләрдә урнашкан скульптураларны, эскәмияләрне, коймаларны, чүп савытларын, балалар һәм спорт жиһазларын бозарға;

152.13. агачларның тамырларын кәүсәдән 1,5 метр ераклыкта ачыкларға һәм агач муенларын жир яки төзелеш калдыклары белән күмәргә.

Коймалар

153. Коймалар урнаштыру төзекләндерү өчен өстәмә элемент булып тора.

154. Коймалар төрле::

1) билгеләү (декоратив, яклау, аларның ярашуы);

2) биеклектә (Түбән - 1,0 м, урта - 1,1-1,7 м, югары - 1,8-3,0 м);

3) материал төре (металл, тимер-бетон һ. б.);

4) караш өчен проницаемости дәрәжәсе (үтә күренмәле, саңгыраулар);

5) стационарлык дәрәжәләре (даими, вакытлы, күчмә) һәм башка киртәләр.

Коймаларны проектлау аларның урнашуына һәм гамәлдәге дәүләт стандартлары, сертификацияләнгән эшләнмәләр каталоглары, шәхси проектлау проектлары нигезендә башкарыла.

155. Мәдәни мирас объектлары территорияләрен киртәләү элекке территорияләр өчен билгеләнгән шәһәр төзелеше регламентлары нигезендә башкарылырга тиеш.

Каплау

156. Өслекләренә каплау жирлек территориясендә Куркынычсыз һәм уңайлы хәрәкәт итү шартларын тәмин итә, шулай ук жирлектәге төзелешнең архитектур йөзен формалаштыра.

Төзекләндерү максатыннан түбәндәге капламалар билгеләнә::

1) каты (капиталь) капламалар - моноклит яки жыелма капламалар, шул исәптән асфальтобетон, цемент-бетон, табиғый таштан эшләнгән;

2) табиғый хәлдәге йомшак (капиталь булмаган) капламалар - табиғый яки ясалма Материаллардан (шул исәптән ком, вак таш, гранитлы чөчүлекләр, керамзит, резин крошка) эшләнгән, коры катнашмалар, тыгызланган яки ныгытылган материаллар белән ныгытылган капламалар.;

3) газон капламалары - үлән катламын эзерләү һәм утыртуның махсус технологияләре буенча башкарыла торган капламалар;

4) катнаш каплам - капламалар-ул капламалар (рәшәткә плиткасы яки газонга күмелгән газон рәшәткәсе, яки йомшак катлам).

157. Каплау төрләрен сайлауны аларның максатчан билгеләнеше нигезендә башкарырга кирәк:

1) каты - каты-проектлау вакытына гамәлдә булган, хәрәкәтнең характерын һәм составын, янгынга каршы таләпләрне исәпкә алып;

2) йомшак - аерым территорияләренә (шул исәптән балалар, спорт майданчыкларын, этләренә урамда йөртү өчен майданчыкларны, жәяү йөрү юлларын) төзекләндергәндә аларның үзенчәлекләрен исәпкә алып);

3) газон һәм катнаш, аеруча экологик.

Каты өслекнең каты төрләре коры халәттә сцепление коэффициенты белән - 0,6, юешлектә-0,4 коэффициенты белән өслеккә ия булырга тиеш.

Өслекләр бәйләнеше

158. Өслекләрнең көчәнеше элементларына, гадәттә, борт ташларының төрле төрләре, пандуслар, баскычлар, баскычлар керә.

Борт ташлары

159. Юл борт ташлары тротуар һәм машиналар йөрү өлеше кисешкән урында, машиналар йөрү өлеше дәрәжәсе 150 ммнан да ким булмаган дәрәжәдә, өслек өслеге ремонтланган очракта да сакланырга тиеш.

Автотранспортның газонга бәрелүенә юл куймас өчен, газон белән хәрәкәт итү өлешенә өслеге арттырылган борт ташын куллану зарур.

Жәяүлеләр коммуникацияләрен газон белән каплаган вакытта, газон дәрәжәсенән кимендә 50 мм арада арткан бакча бортын урнаштырырга мөмкин, бу газонны якый һәм аның хезмәт итү вакытын арттырып, пычрак һәм үсемлек чүп-чарының өслеккә элэгүен булдырмый кала.

Жәяүлеләр зоналары территориясендә төрле типтагы өслек катнашмасын рәсмиләштерү өчен табигый материаллар (кирпеч, агач, валуна, керамик борт һ.б.) кулланырга мөмкин.

Баскычлар, баскычлар, пандуслар

160. Жәяүлеләр коммуникацияләренән Тайпылганда 60тан артык промилле баскычлар урнаштыруны күздә тотарга кирәк.

Сәламәтлек саклау учреждениеләре һәм башка күпләп йөри торган объектлар, инвалидлар һәм картлар йортлары, баскычлар урнашкан урыннарда төп жәяүлеләр коммуникацияләрендә 50дән артык промилле, һичшиксез, аларны пандус белән озатып барырга кирәк.

Бордюр пандусыннан тайпылу 1: 12 кабул ителә.

Төбәге беренче баскычлар баскычлар каршындагы спуска һәм күтәрелеш кирәк бүлөп бирергә полосами якты контрастной буяулар.

Тышкы баскычларның барлык баскычлары да бер марш чикләрендә киңлеге һәм күтәрелеше биеклегенә буенча бертөсле итеп билгеләнә.

Киртәләү пандусы булмаган очракта 75 мм биеклектәге киртәләү бортикын һәм поручнины күздә тотарга кирәк.

Юлның горизонталь участкалары пандус башында һәм ахырында тирә-юньдәге текстура һәм төс белән аерылып тора.

Баскычның яки пандусның ике ягы буенча 800-920 мм түгәрәк яки турыпочмаклы кисештәге поручнилар каралган.

Мәйданчык

161. Жирлек территориясендә балалар уеннары, өлкәннәр ялы, спорт белән шөгылләнү, чүп-чар жыю урыннары урнаштыру, этләрне урамда йөртү һәм дрессировкалау, автомобиль кую урыннары бар.

Теркәлгән мәдәни мирас һәйкәлләренә һәм аеруча саклана торган табигать территорияләре зоналарының сак зоналары чикләрендә мәйданчыкларны урнаштыру һәйкәлләренә саклау, табигатьтән файдалану һәм әйләнә-тирә мохитне саклау буенча вәкаләтле органнар белән килештерергә киңәш ителә.

Йорт яны территорияләре, кагыйдә буларак, балалар өчен уен һәм спорт мәйданчыклары белән тәмин ителергә тиеш. Мәйданчыклар төзек һәм имгәнү куркынычы булган инвентарь белән тәмин ителергә тиеш.

Балалар мәйданчыклары

162. Балалар мәйданчыклары төрле яшь төркемнәре өчен аерым мәйданчыклар рәвешендә оештырыла, төрле яшьтәге мәнфәгатьләр буенча зоналаштырылган комплекслы уен мәйданчыклары буларак оештырыла.

Балалар мәйданчыгындагы территорияне төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлегенә түбәндәгеләрне үз эченә ала: йомшак катлам төрләре,

мәйдан өслеген газон белән бәйләү элементлары, яшелләндерү, уен жиһазлары, эскәмияләр һәм чүп савытлары, яктырту жиһазлары.

Торак йортлар һәм жәмәгать биналары тәрәзәләреннән мәктәпкәчә яшьтәге балалар мәйданчыклары чикләренә кадәр ераклык - 10 м, кече һәм урта мәктәп яшендәге 20 м, комплекслы уен мәйданчыклары - 40 м, спорт-уен комплекслары - 100 м дан да ким булмаска тиеш.

Балалар өчен уен мәйданчыклары контейнер мәйданчыкларынан кимендә 20 м ераклыкта урнашырга тиеш.

163. Балалар мәйданчыклары тиеш:

163.1. ия планировка өслеге белән засыпкой ком неровностей жәйге вакытта;

163.2. даими рәвештә подметаться һәм смачиваться иртәнге вакытта;

163.3. буялырга, коймалар һәм корылмалар буялырга, мәйданчыкта елга бер тапкырдан да ким булмаган күләмдә, ә ремонт кирәк булганда гына башкарылырга тиеш;

163.4. транзит жәяүлеләр хәрәкәтеннән, юллардан, борылу мәйданчыкларынан, кунак тукталышларынан, калдыклар өчен контейнерлар урнаштыру өчен мәйданчыклардан, автотранспорт чараларын даими һәм вакытлыча саклау участкаларынан изоляцияләнергә тиеш.

Травматизацияне булдырмас өчен мәйдан территориясендә чыгыш ясаучы тамырлар яки асылмалы Түбән ботаклар, жир өстендәге иске, киселгән жиһазлар (стойкалар, фундаментлар) калдыклары, жиргә тирәнәйтелмәгән металл тыкшынулар (кагыйдә буларак, турниклар һәм таганнар) булу рөхсәт ителми.

Якын-тирә территорияләрне реконструкцияләгәндә балалар мәйданчыклары территориясендә эшләр алып бару һәм төзелеш материалларын туплау рөхсәт ителми.

Яктырту жиһазлары, кагыйдә буларак, мәйданчык урнашкан территорияне яктырту режимында эшләргә тиеш.

2,5 м биеклектә яктырту жиһазларын урнаштыру рөхсәт ителми.

Уен жиһазларын урнаштыру куркынычсызлык норматив параметрларын исәпкә алып башкарылырга тиеш.

164. Балалар мәйданчыкларын карап тоту һәм аларга куркынычсызлыкны тәэмин итү өчен жаваплылык аларны эксплуатацияләүче затларга йөкләнә.

Спорт мәйданчыклары

165. Спорт мәйданчыклары халыкның барлык яшь төркемнәрендә физкультура һәм спорт белән шөгыйльләнү өчен билгеләнгән.

Спорт мәйданчыгында территорияне төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлегенә йомшак яки газон капламасы төрләре (Жәйге чорда), спорт жиһазлары керә.

Спорт мәйданчыклары яшелләндерелә һәм челтәрле коймалар белән әйләндереп алына. Яшелләндерү мәйданчык периметры буенча урнаштырыла, вертикаль яшелләндерү кулланырга мөмкин. Койманың биекlege-2,5 - 3 м, бер-берсенә кушылган урыннарда-1,2 м. биеклектә.

Спорт жиһазлары спорт, физкультура мәйданчыкларында яки

рекреациялар составында махсус жиһазландырылган жәяүлеләр коммуникацияларендә (Сәламәтлек сукмаклары) урнаштырыла. Махсус физкультура снарядлары һәм тренажерлар рәвешендәге спорт жиһазлары завод тарафыннан житештерелгән, шулай ук махсус эшкәртелгән өслектәге бүрәнәләрдән һәм борыслардан эшләнгән булырга мөмкин.

Урнаштырганда сертификацияләнгән жиһаз каталогларына таянырга кирәк.

Ял майданчыклары

166. Торак төзелеше территориясендә өлкәннәр өчен тынлы ял һәм өстәл уеннары өчен билгеләнгән ял майданчыкларын оештыру мөмкин. Торак йорт тәрәзәләреннән тынлы ял итү майданчыклары чигенә кадәр ара-10 метрдан да ким булмаса тиеш, тавышлы өстәл уеннары майданчыклары - 25 метрдан да ким булмаса тиеш.

Ял майданчыгында төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге гадәттә түбәндәгеләрне үз эченә ала: каты өслек төрләре, майдан өслеген газон белән бәйләү элементлары, яшелләндерү, ял өчен эскәмияләр, эскәмияләр һәм өстәлләр, чүп савытлары (кимендә һәр скамьяның бер өлешендә), яктырту жиһазлары.

Майданчыкны каплау плитка куәте рәвешендә проектларга киңәш ителә. Ял итү майданчыкларын һәм балалар майданчыкларын бергә кушып, балалар уеннары зонасында каты өслек урнаштырырга киңәш ителми.

Парклар территорияларендә чирәмдә ял итү өчен майданчыклар-лужайкалар оештырылырга мөмкин.

Майданчыклар өчен эт

167. Этләрне урамда йөртү өчен майданчыклар вәкаләтле органнар белән билгеләнгән тәртиптә килештерелгән урыннарда урнаштырыла.

Этләрне урамда йөртү өчен майданчык территориясендә төзекләндерү элементлары исемлегенә түбәндәгеләр керә: төрле капламалар, койма, эскәмияләр, чүп савытлары, экскрементларны утильләштерү өчен контейнер, яктырту һәм мәгълүмат жиһазлары. Периметраль яшелләндерүне күздә тотарга киңәш ителә.

Этләрне урамда йөртү өчен майданчыклар микрорайон һәм торак район территориясендә, Яшел утыртмалардан бушаган урыннарда, метрополитен линияләренең техник зоналарында, 110 кВт артык көчәнеше электр тапшыру линияләрендә, беренче һәм икенче поясны су белән тәмин итү чыганакларының санитар зонасынан читтә урнашырга тиеш.

Торак билгеләнешендәге территорияләрдә урнашкан этләрне урамда йөртү өчен майданчыклар күләме 400-600 кв. м, башка территорияләрдә-800 кв. м, барлыкка килгән төзелеш шартларында, булган территорияль мөмкинлекләрдән чыгып, майданчыкларның киметелгән күләме кабул ителергә мөмкин.

Майдан чикләреннән алып торак һәм жәмәгать биналары тәрәзәләренә кадәр ара 25 метрдан да ким булмаса тиеш, ә балалар учреждениеләре, мәктәпләр, балалар, спорт майданчыклары, ял майданчыклары участкаларына кадәр - 40 метрдан да ким булмаса тиеш.

Элементлар һәм киртэләр секцияләре арасындагы ераклык, аның түбән ягы һәм жир арасында, кагыйдә буларак, жиңел металл сеткадан ясала.

Мәйданчык территориясендә мәйданнан файдалану кагыйдәләре белән мәгълүмат стенды урнаштырылган булырга тиеш.

168. Йорт хайваннары хужалары үз питомецларының экскрементларын жыю һәм утильләштерүне мөстәкыйль башкаралар.

Хайваннар хужалары хайваннарның башка хайваннарга һәм кешеләргә куркыныч йогынтысын булдырмый калырга, шулай ук тирә-юньдәгеләргә санитар нормалар нигезендә тынлыкны тәмин итәргә, гамәлдәге санитар-гигиена һәм ветеринария кагыйдәләрен үтәргә тиеш.

Автостоянкалар мәйданчыклары

169. Жирлек территориясендә түбәндәге автостоянкалар урнаштырыла: кыска вакытлы һәм озак вакытлы автомобильләр саклау.

Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы Саклау участогында төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге түбәндәгеләрне үз эченә ала: каты өслек төрләре, өслекләр бәйләнеше элементлары, киртэләр, чүп-чар өчен кече контейнерлар, яктырту жиһазлары, мәгълүмат жиһазлары (күрсәткечләр).

Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау участкаларына керү юллары жәяүлеләр юлларының төп юнәлешләре белән кисешергә тиеш түгел.

Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау участогы аша транзит юлларын оештыру рөхсәт ителми.

Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау участогы калган территориядән кимендә 3 м киңлектәге яшел үсентеләр белән изоляцияләнергә мөмкин.

Кече архитектура формалары

170. Кече архитектура формаларын урнаштыру "төзекләндерү" бүлеге нигезендә, бишалар һәм корылмаларны төзү, реконструкцияләү һәм капитал ремонтлау, шулай ук төзекләндерү проектлары яки эскиз тәкъдимнәре нигезендә гамәлгә ашырыла.

Кече архитектура формаларын проектлаганда һәм сайлаганда сертификацияләнгән эшләнмәләр каталогларыннан файдаланырга киңәш ителә. Тарихи төзелеш зоналары, жирлекнең үзәк үзәге, күп функцияле үзәкләр һәм зоналар өчен кече архитектура формалары индивидуаль проект эшләнмәләре нигезендә проектланырга тиеш.

171. Кече архитектура формаларына карата төп таләпләр булып тора:

171.1. архитектура һәм Ландшафтлы тирәлекнең, территорияне төзекләндерү элементларының характерына туры килүе;

171.2. материалларның югары декоратив һәм эксплуатацион сыйфаты, аларны озак вакыт дәвамында, тышкы мохит йогынтысын исәпкә алып, саклап калу;

171.3. конструкциянең ныклыгы, ышанычлылыгы, иминлеге.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат чаралары

172. Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары.

172.1. Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары техник яктан төзек һәм эстетик яктан чиста булырга тиеш.

Тышкы мәгълүмат чаралары, учреждениеләр такталарыннан һәм режим таблицаларыннан тыш, вәкаләтле орган белән килештерелгән паспорт нигезендә һәм аның нигезендә урнаштырыла һәм эксплуатацияләнә.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат чаралары хужалары аларның тиешле торышын күзәтеп торырга, тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын урнаштыру урыннарын вакытында ремонтларга һәм жыештырырга тиеш.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын аларга реклама яки мәгълүмати хәбәр урнаштырмыйча урнаштыру һәм эксплуатацияләү, мәгълүмат кырына зыян китерү, шулай ук тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын полиэтилен пленка һәм башка материаллар белән тәмамлау, беркетү рөхсәт ителми.

Реклама яки мәгълүмати конструкция хужасы өч тәүлек эчендә территорияне төзекләндерергә һәм (яки) фасадның тышкы кыяфәтен торгызырга тиеш.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат урнаштыру чаралары булганда, аларның фундамент блогы булырга тиеш демонтажированы белән бергә фундаментным блогы.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын беркеткәндә корылмаларга зыян китерү һәм объектларны бизәү, шулай ук аларның бөтенлеген, ныклығын һәм тотрыклылыгын киметү рөхсәт ителми.

172.3. Тышкы мәгълүматны урнаштыру чаралары түбәндәге төр булырга мөмкин:

- дивар конструкциясе;
- декоратив панно;
- консоль конструкциясе;
- түбә конструкциясе;
- витрина конструкциясе;
- балалар тактасы;
- режимлы түшәмә;
- модульле конструкция;
- östäl qısaı;
- щитовая конструкция;
- флаг композициясе;
- Махсулаштырылган төзелеш.

172.4. Тышкы мәгълүматны урнаштыру чараларына карата гомуми таләпләр:

Тышкы мәгълүматны урнаштыру чараларын проектлау, эзерләү һәм урнаштыру Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният ядкярләре), аларны саклау һәм куллану турында Россия Федерациясе законнары таләпләре һәм нормалары таләпләренә туры китереп башкарылырга тиеш;

Тышкы мәгълүмат чаралары турында мәгълүмат Россия Федерациясе дүләт теле һәм Татарстан Республикасы дүләт телләре турындагы закон

таләпләрен үтәү белән урнаштырылырга тиеш;

Ике һәм аннан да күбрәк тел кулланылган очракта текстларның эчтәлегенә һәм техник бизәлешенә буенча охшаш булырга тиеш, дәрәҗә һәм ачык итеп эшләнгән.

Гражданның игъланнары өчен урнаштыру, мәдәни һәм спорт чаралары афишалары

173. Мәдәни һәм спорт чаралары афишаларын гражданның күпләп жыела торган урыннарда һәм жәяүлеләр күпләп яши торган урыннарда урнаштырыла торган махсус тумбаларда, щитларда һәм стендларда гына урнаштыру рәхсәт ителә.

Игъланнар өчен стендлар аерым торучы объектлар рәвешендә яки биналарда яки корымаларда асылмалы щитлар рәвешендә урнаштырыла ала.

VI. Коммуникацияләр төзөгәндә, ремонтлаганда, реконструкцияләгәндә жир эшләрен башкаруга төп таләпләр

174.Жир асты коммуникацияләрен салу, реконструкцияләү яки ремонтлау, свай һәм шпунтны сую, электр тапшыру, элемент, ут баганалары урнаштыру (алмаштыру), грунтны планлаштыру, инженерлык эзләнүләре вакытында эшләү һәм башка эшләр) белән бәйлә эшләр вәкаләтле орган тарафыннан бирелгән язма рәхсәт булганда гына башкарыла.

175.Жирлек территориясен төзекләндерү белән бәйлә Жир, төзелеш һәм ремонт эшләрен оештыру һәм үткөрү, жир эшләрен башкаруга ордер рәсмиләштерү һәм алу Муниципаль хокукый актларның билгеләнгән таләпләренә нигезендә башкарыла.

176.Яшел үсентеләрне сүтү яки күчәрәп утырту кирәк булганда, Башкарма комитет боерыгын билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерергә һәм яшел үсентеләрне сүтәргә яки күчәрәп утыртырга кирәк.

177.Жирлек юллары буенча хәрәкәтне вакытлыча чикләү яисә туктату вәкаләтле орган тарафыннан бирелгән рәхсәт нигезендә, юлның ике ягында да мәгълүмат щитын мәжбүри урнаштыру белән гамәлгә ашырыла, анда заказчылар һәм эш башкаручылар, эш сроклары, урап узу маршрутлары турында барлык кирәкле белешмәләренә үз эченә алган. Күрсәтелгән щитның формасы һәм эчтәлегенә рәхсәт бирү буенча муниципаль хезмәт күрсәтүнең тиешле административ регламенты белән билгеләнә.

178.Яраклылык вакыты чыккан ордерлар буенча коммуникацияләр төзөгәндә, ремонтлаганда, реконструкцияләгәндә жир эшләрен башкару үз белдәкләренә белән таныла.

VII. Уңайлы мохиткә карата махсус таләпләр

179.Торак тирәлеген, урамнарны һәм юлларны төзекләндерү объектларын, мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектларын проектлаганда торак пунктларның өлкән кешеләр һәм инвалидлар өчен уңайлы булуын, әлегә объектларны картлар һәм инвалидлар хәрәкәтенә ярдәм итүче элементлар һәм техник чаралар белән тәмин итүне күздә тотарга киңәш ителә.

Өлкән кешеләр һәм инвалидлар хәрәкәтенә ярдәм итүче техник

чараларны һәм жиһазларны проектлау, төзү, урнаштыру заказчы тарафыннан расланган проект документациясе нигезендә яңа төзелештә гамәлгә ашырылырга киңәш ителә.

VIII. Биналарның (биналарның) һәм корылмаларның милекчеләренең якин-тирә территорияләрне төзекләндерүдә катнашу тәртибе

180.Жирлек территорияләренең тиешле санитар торышын тәмин итү, әйләнә-тирә мохитне саклау һәм авыл жирлеге территориясен пычратудан саклау чараларын гамәлгә ашыру максатыннан, аларны чистарту һәм санитар тоту өчен хужалык итүче субъектларга һәм физик затларга беркетелә (килешү буенча).

181.Хужалык итүче субъектлар һәм физик затлар, эгәр законда яки килешүдә башкасы каралмаган булса, якындагы территорияне жыештырырга һәм санитар тотарга хокуклы:

181.1.идарәче оешмалар-күпфатирлы йортларның йорт яны территориясе, шулай ук күп фатирлы йорт территориясе каршындагы Төп фасад ягыннан 5 м радиуста йә урамның йөрү өлешенә кадәр (объект юл буенда урнашкан очракта);

181.2.социаль өлкә учреждениеләре (мәктәпләр, мәктәпкәчә учреждениеләр, мәдәният, сәламәтлек саклау, физкультура һәм спорт учреждениеләре) - бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә территория, шулай ук учреждениенең территориясе алдында 10 м радиуста төп фасад ягыннан йә урамның йөрү өлешенә кадәр (объект юл буенда урнашкан очракта), башка яктан-10 м радиуста;

181.3.күпфатирлы торак йортлардагы торак булмаган биналарны эксплуатацияләүче затлар, идарәче оешма белән килешү булмаган очракта, якындагы территорияне озынлыкка - биналарның бөтен озынлыгына, киңлеге - 10 м яки йөрү өлеше бордюрына кадәр (юл буенда объект урнашкан очракта) жыештырырга хокуклы.;

181.4.сәнәгать предприятиеләре һәм барлык милек рәвешләрендәге оешмалар - аларга килү юллары, тротуарлар, алар янәшәсендәге коймалар, санитар-яклау зоналары. Предприятиеләрнең санитар-яклау зоналары гамәлдәге санитар кагыйдәләр һәм нормалар таләпләренә туры китереп билгеләнә;

181.5.төзүче-50 м радиуста төзелеш майданчыкларының якин-тирә территорияләре һәм гамәлдәге төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре нигезендә 50 м радиуста аларга килү юллары;

181.6.бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә торак йорт хужалары (яисә жир кишәрлеге билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән очракта, фактта килеп туган чик буенча) һәм йорт алдындагы территория 5 м ераклыкта яисә урамның машиналар йөрү өлешенә кадәр (объект юл буенда урнашкан очракта);

181.7.стационар булмаган объектлар (лотоклар, киосклар, павильоннар һәм башка стационар булмаган сәүдә объектлары) һәм сезонлы кафелар-

урнашу өчен бирелгән жир кишәрлеге объекты территориясе һәм аның тышкы чигеннән 10 м ераклыкта һәм урамның йөрү өлешенә кадәр (объект юл буенда урнашкан очракта);

181.8.базарларның идарәче компанияләре, сәүдә һәм жәмәгать туклануы оешмалары (рестораннар, кафе, кибетләр) - бирелгән жир кишәрлеге чикләрендәге территорияләр һәм участок чикләреннән 50 м радиуста урнашкан территория һәм урамның машиналар йөрү өлешенә кадәр (объект юл буенда урнашкан очракта);

181.9.биналарның, корылмаларның милекчеләре яки башка хокук ияләре-бина, корылма периметры буенча яисә бирелгән жир кишәрлегенә чикләре һәм 10 м радиуста урнашкан территория һәм урамның машиналар йөрү өлешенә кадәр (объект юл буенда урнашкан очракта);

181.10.автомобиль юлына бүлеп бирелгән полоса чикләрендә һәм башка жир кишәрлекләрендә урнашкан заправка станцияләре - бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә һәм участок чигеннән 50 м радиуста урнашкан территория һәм урамның машиналар йөрү өлешенә кадәр;

181.11.гараж кооперативлары-бирелгән жир кишәрлеге чикләрендәге территорияләр, радиуста 50 м һәм урамның машиналар йөрү өлешенә кадәр һәм аларга керү юллары.;

181.12.жирләү урыннары-бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә һәм участок чигеннән 10 м радиуста якындагы территория;

181.13.гомуми файдалану территорияләре һәм бурычлары вәкаләтле органнарга йөкләнә;

181.14.бирелгән жир кишәрлеге чикләрендә (яисә жир кишәрлеге билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелмәгән очракта, фактта килеп туган жир кишәрлеге чиге буенча) һәм жир кишәрлегенә тышкы чигеннән 5 м ераклыкта яки урамның йөрү өлешенә кадәр (объект юл буенда урнашкан очракта) жир кишәрлегенә тышкы чигенә кадәр 5 м ераклыкта жир кишәрлекләре хокукына ия булучылар;;

181.15.автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау тукталышларының хужалары-бирелгән жир кишәрлеге чикләрендәге территория һәм жир кишәрлегенә тышкы чигеннән 10 м ераклыкта һәм урамның машиналар йөрү өлешенә кадәр (объект юл буенда урнашкан очракта).

IX. Эчтәлек йорт хайваннары һәм кошлар

182.Йорт хайваннарын һәм кош-кортны тоту өченче затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен бозмаска тиеш.

183.Йорт хайваннары хужалары үз питомецларының экскрементларын жыю һәм утильләштерүне мөстәкыйль башкаралар.

184.Авыл жирлегендә яшәүчеләр тарафыннан авыл хужалыгы хайваннары (сыерлар, сарык, кәжәләр, дуңгызлар һәм башка) һәм кош-кортларын карап тоту шәхси торак йортлар территорияләрендә рөхсәт ителә.

185.Барлык продуктлы хайваннар (эре мөгезле терлек, кәжәләр, сарыклар, дуңгызлар, атлар) биркования юлы белән мәжбүри рәвештә теркәлергә тиеш.

186.Йорт хайваннарын көтү урыннарында, хужасы күзэтүе астында яисә аның кушууы буенча, жирле үзидарә органының норматив-хокукый акты белән билгеләнә торган көтү урыннарында чыгарырга рөхсәт ителә.

187.Йорт хайваннарын урамда 7.00 сәгатьтән 23.00 сәгатькә кадәр йөртергә рөхсәт ителә. Башка вакытта урамда йөргәндә хужалар урамнарда һәм торак йортларның ишегалларында тынлыкны тәмин итү өчен чаралар күрергә тиеш.

188.Этләрне торак һәм изоляцияләнгән биналардан уртақ ишегалларына һәм урамга кыска поводкада һәм бордникта гына алып чыгарырга була, чөнки өч айга кадәр щенков кала.

189.Хужалар йорт хайваннары һәм ишегаллары, тротуарлар, урамнар, парклар, газоннар, балалар мәйданчыклары, скверлар, мәйданнар, шулай ук торак йортлар подъездлары белән пычрануга юл куймаска тиеш. Этләрне, мәчеләрне һәм башка вак хайваннарны урамда йөргән вакытта хужа үзе белән йорт хайваннарының табигый күнегүләрен тулысынча жыештыруны тәмин итүче кирәк-яраклар булырга тиеш, алар мәйданчыкларда чүп контейнерларына ташланырга тиеш.

190.Этне поводкадан урамда гына чыгарырга була. Махсус бирелгән мәйданчыклар булмаганда, жирле үзидарә органының норматив-хокукый акты белән билгеләнгән бушлыкларда, кабымлыкларда һәм башка урыннарда йөрү рөхсәт ителә.

191.Этләрне дрессировкалау бары тик яхшы койма белән әйләндереп алынган мәйданчыкларда яки жирлек территориясендә генә үткәрелергә мөмкин.

192.Йорт хайваннарын юллардан тәүлекнең якты вакытында гына узып китәргә кирәк, шул ук вакытта аларны юлның уң ягына мөмкин кадәр якынарак жибәрергә кирәк. Йорт хайваннарын асфальт өслекле юлда грунт юлларынан һәм сукмаклардан узып китү мөмкинлеге булганда алып бару тыела.

193.Йорт хайваннарын урамда калдырганда терлекләр хужалары яшел үсентеләрне бозудан һәм терлекләрне куып чыгаруга киткән чыгымнарны каплай.

194.Йорт кәжәләре йорт яны территорияләре эчендә яки көтүлекләрдә хужалар күзәтүе астында гына асралырга тиеш.

195.Рөхсәт ителми:

1) хайваннарны балалар мәйданчыкларына, мәктәп, балалар бакчалары территорияләренә, ашханәләргә, сырхауханәләргә, азык-төлек кибетләренә юл куярга;;

2) йорт хайваннарын пляжларда йөртү һәм аларны сулыкларда коену;

3) тыю язуы булган очракта, учреждениеләргә хайваннарга юл куярга;

4) торак пунктлар территориясендә озата бармыйча гына хайваннар һәм кошлар чыгару;

5) исерек хәлдә булган затларга, шулай ук ундүрт яшкә житмәгән затларга хайваннарны урамда йөртү;

б)йорт хайваннарын һәм кошларны балконнарда, лоджияләрдә, гомуми файдаланудагы урыннарда (чиктәш фатир коридорларында, баскыч

күзәнәкләрендә, чарлақларда, подвалларда һәм башка ярдәмче биналарда даими тоту.;

7) махсус чаралар (күргәзмәләр һ.б.) үткәрү урыннарыннан тыш, йорт хайваннарының жирлекләр территорияләрендә булуы.

196.Йорт хайваннары һәм кош-корт хужалары бурычлы:

1) терлекләр авырулары кисәтүне һәм терлекчелек продуктларының ветеринария-санитар мөнәсәбәтендә куркынычсызлыкны тәмин итә торган хужалык һәм ветеринария чараларын гамәлгә ашырырга, әйләнә-тирә терлекчелек калдыклары белән пычрануга юл куймаска, шулай ук ел саен яңадан теркәлү чорында мәжбүри дөвалау-профилактик чаралар үткәрергә;;

2) хайваннарның урнашу урынын даими контрольдә тотарга;;

3) хайваннар авырганда һәм алар үлгән очракта, шулай ук үз-үзләрен гадәти булмаган тотканда кичекмәстән ветеринария учреждениеләре белгечләренә хәбәр итәргә. Алар килеп житкәнче, изолировать хайваннар белән билгеләре авырулар;

4) ветеринария белгечләре таләбе буенча хайваннарны карау, диагностика тикшеренүләре, саклау прививкалары һәм дөвалау-профилактик эшкәртүләр өчен бирергә.

197.Үлгән терлекне күмү махсус билгеләнгән урында махсулаштырылган оешма тарафыннан башкарыла.

198.Үз территорияләрендә каравылчы этләре булган оешмалар бурычлы:

1) теркәргә эт гомуми нигезләрдә;

2) асрага эт ныклы бәйдә;

3) килүчеләрнең хайваннар янына керү мөмкинлеген төшереп калдырырга;

4) этләрене яхшы әйләндерелгән территориядә яки гомуми файдаланудагы территориядән читкә кергәндә кисәтү язуы булган очракта гына төшереп калдырырга.

199.Жәмәгать урыннарында булган, озата баручы затлардан башка күзәтүчесез хайваннар тотылырга тиеш.

200.Сукбай хайваннарны аулаган махсус предприятие яки жирле үзидарә органнары белән төзелгән килешү нигезендә башкарыла ала.

201.Сукбай хайваннарны тоту чараларын гамәлгә ашыру хайваннарға карата гуманлы мөнәсәбәт һәм ижтимагый эхлак нормаларын үтәү принципларына нигезләнә.

202.Рөхсәт ителми:

1) тиешле карардан башка, шәхси йортлар территориясеннән һәм фатирлардан малларны тартып алырга.;

2) этләрене кибет, даруханәләр, коммуналь хезмәт күрсәтү предприятиеләре һ. б. янында бәйдән төшерергә.;

3) ветеринария органнары рекомендациясеннән башка, приманкалар һәм башка тоту чараларын кулланырга.

Х. кагыйдәләренә үтәлешен контрольдә тоту

203.Физик һәм юридик затлар, вазыйфаи затлар жирлек территориясен

төзеклэндерү буенча әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән таләпләрнең үтәләшен тәәмин итәргә тиеш.

204.Әлеге кагыйдәләрне бозу административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексы (федераль законнарда һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актларында каралган нормаларны һәм кагыйдәләрне үз эченә алган әлеге Кагыйдәләрнең нигезләмәләреннән тыш) нигезендә жаваплылыкка китерә.

205.Төзеклэндерү өлкәсендәге законнар һәм муниципаль хокукий актлар таләпләрен үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән өчен жаваплылыкка тарту зат күрсәтелгән таләпләрне үтәүдән һәм жибәрелгән житешсезлекләрне бетерүдән азат итми.